CITY OF BARODA

तमसो मा ज्योतिर्गमय

BARODA BOROUGH MUNICIPALITY

April 1961

વડોદરા

શહેર

વડોદરા બરો મ્યુનિસિપાલિટિ

સંવત ૨૦૧૭ વૈશાખ [illegible]

સ્વાતંત્ર્ય ફુંવારો

Baroda's Colourful Fountain in Memory of India's Independence near Nyaya Mandir.

Price : Rs. 2=50 nP.

કિંમત : રૂ. ૨=૫૦ નયા પૈસા

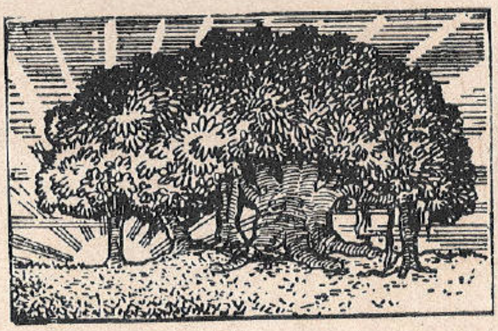

વટપત્ર – વડોદરા.

On front cover page : **Statue of 'Lord Buddha'** in Jubilee Gardens, a magnificient piece of Japanese Culture.

કવર પેજ : **બુદ્ધની પ્રતિમા**–(જ્યુબિલિ બાગ) જાપાની શીલ્પકલાનો અપ્રતીમ નમુનો.

પ્રકાશક : વડોદરા બરો મ્યુનિસિપાલિટિ.
મુદ્રક : 'કલા' પ્રિન્ટરી, નજરબાગ સામે, વડોદરા તા. ૨૮–૪–૬૧.

BARODA MUNICIPAL CORPORATION
MUNICIPAL COMMISSIONER
BARODA.

be welcome to my doors
with garlands
of golden oleanders
and
pearl strings woven
with a thread of love.
Remember, my dear friend
on a banyan tree
near my doors
sits
a white dove

—aboriginal song

સ્વાગત છે, પ્રિય મિત્રને
મારા ઘરે,
શોભે છે શણગાર
સુવર્ણરંગી પુષ્પનો
અને ગુંથી વળી માળ
હેતના દોર મોતીની.
વટવૃક્ષની ડાળ
એઠક છે
શ્વેત કપોત કેરી.
સ્વાગત છે પ્રિય મિત્રને !

—આદીવાસી ગીત પરથી.

Welcome to our Town

Your visit to Baroda would be worth-while to carry happy memories of four towns rolled in One,—Baroda.

Baroda—a town of Arches & Domes
,, —a town of Colourful gardens
,, —a town of Supreme education
,, —a town of everexpanding Industry

I am sure you will find in Baroda not only what is tangible and material but also that gives all of us peace, joy and security. May your visit to the city linger long.

A. B. KOTHARI,
President, Baroda Borough Municipality.

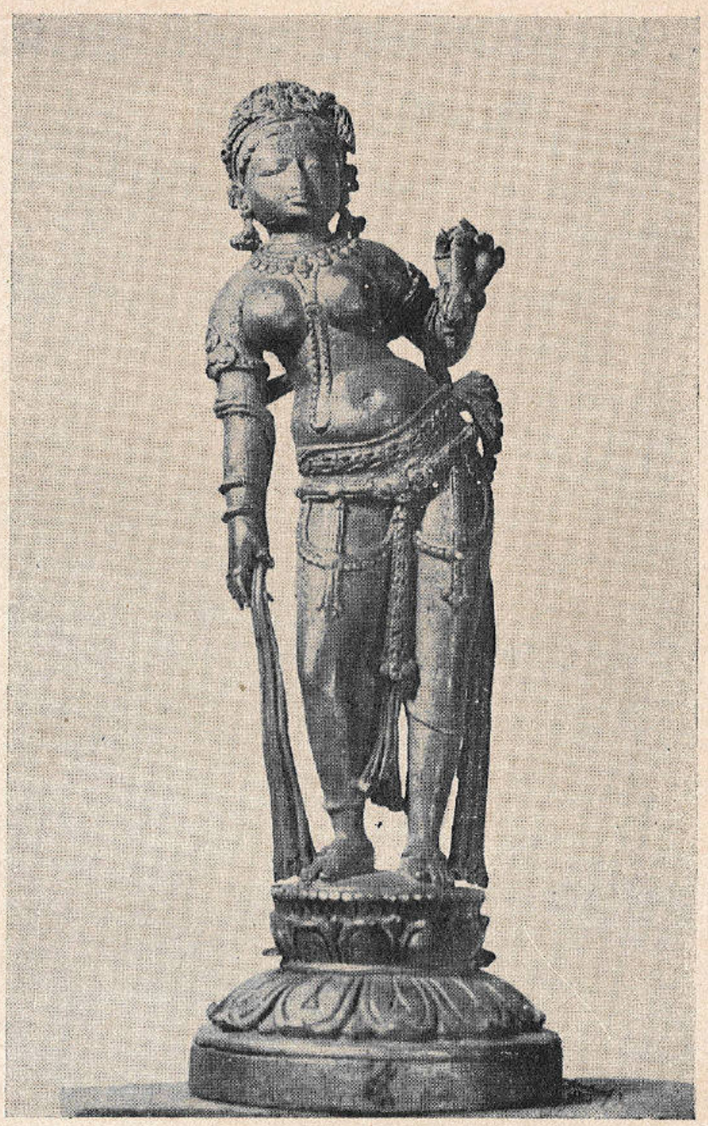

1
૧

1 **'Beauty'**–Akota Excavation Bronze Statue near Baroda.

Human Habitation revealed as back as 2nd century, B. C.

૧ **'સૌંદર્યમૂર્તિ'**–વડોદરા પાસે આકોટામાંનું સંશોધન, કાંસની પ્રતિમા.

'ઇસુ' પહેલાની બીજી સદીમાં માનવજીવનની હયાતિની નિશાની.

....સ્વાગત આપને....અમારા નગરમાં !

ભાવભીનું સ્વાગત.....

અમારૂં નગર આપને સહર્ષ આવકારે છે. અહીં આપને શહેરના ચતુર્વિધ દર્શન થશે.

વડોદરા—કલાત્મક કમાનો અને ભવ્ય ઘુમટ્ટોની નગરી

વડોદરા—રંગભર્યાં પુષ્પોની નગરી

વડોદરા—શ્રેષ્ઠ શિક્ષણની નગરી

વડોદરા—વેગે આગળ વધતા ઉદ્યોગની નગરી

અમને શ્રદ્ધા છે વડોદરા શહેરમાં આપને માત્ર દૃષ્ટિગોચર ભૌતિક સમૃદ્ધિના દર્શન થશે, એટલુંજ નહીં પણ આપ શાંતિ, આનંદ અને નિશ્ચિતતા અનુભવશો. આ મુલાકાત ચિરઃસ્મરણીય રહો.

આ. બા. કોઠારી
પ્રમુખ, વડોદરા નગરપાલિકા

શહેર સુધરાઇ

અમારા શહેર તણી સુધરાઇ
સ્વચ્છ મારગડા નીરખી લાગે,
કે દુધગંગા રેલાઇ. અમારા—

અંધારા કોરી ઉજાસ દેતું અમારૂં વિદ્યુત્તખાતુ;
આગ આંબવા અણનમ ઉભું છે અગ્નિશાંતિનું થાણું;
શીતળા મેલેરીયા જેવા રોગની દૂર છે રે પરછાંઇ. અમારા—

ઉભા થયા છે હરિજન માટે સુંદર રે વસવાટ;
ઉદ્યાનોમાં પમરે પરિમલ પુષ્પોનો પમરાટ;
સંગ્રહસ્થાને પશુપક્ષી નીરખી લાગે પ્રવાસીઓને નવાઇ. અમારા—

ગાંધીનગરગૃહ જેવી ઉભી ઉંચી ભવ્ય કૈંક ઇમારત;
અતિથીગૃહના દ્વાર કરતા અમીર ગરીબના સ્વાગત;
અમ પંચવર્ષિય યોજનાકેરી સબળ ઇમારત રહી ચણાઇ. અમારા—

પ્રાથમિક શાળાઓ લત્તે લત્તે દેતી બાળકને જ્ઞાન;
પછાતવર્ગને શિક્ષણ દેતા કેન્દ્ર કરી રહ્યા કલ્યાણ;
આજવા કેરા મીઠડા નીરે સૌની તૃષા રહી છીપાઇ. અમારા—

2 **Shiva**—6th Century A. D.
Baroda Museum.

૨ **શિવ**–વડોદરા સંગ્રહસ્થાન
૬ ઠી સદીની શિલ્પકૃતિ.

2
૨

સૌંદર્યધામ વડોદરા

બગીચા, મહેલો અને ઘુમટોથી રંગેલું શહેર, સમયના વહેણ સાથે ૧૯૬૦ માં એક આધુનિક વિદ્યાપીઠ અને ઔદ્યોગીક કેંદ્ર બનતું જાય છે.

દક્ષિણ ગુજરાતનું મુખ્ય શહેર છે. શહેરથી ૨૭ માઈલના અંતરે આવેલા પાવાગઢ પર્વત ઉપરથી નીકળતી વિશ્વામિત્રિ નદી ઉપર આવેલું આ શહેર ભુતપૂર્વ વડોદરા રાજ્યની રાજધાની હતું.

રજપુતોની ડોર જાતિના રાજા "ચંદન" ના નામ ઉપરથી વડોદરા પ્રથમ "ચંદાવતી" ના નામથી ઓળખાતું હતું. ત્યારબાદ યુદ્ધ વીરોની ભુમિ ઉપરથી "વીરવતી" ના નામે જાણીતું થયું અને ત્યાર પછી આ ભુમિમાં થતા વડના વૃક્ષો ઉપરથી "વડપત્ર" ના નામથી ઓળખાતું થયું. પ્રાચીન સંસ્કૃતિના અવશેષો વડોદરાની પશ્ચિમે આવેલા આકોટામાંથી મળી આવેલા. માનવ જીવન ઈશુ પહેલાની બીજી સદીમાં હોય તેમ પુરાવો તેથી મળે છે. આ શહેર હિંદુ, પઠાણ, ગુજરાત સુલતાન અને મોગલોના સાશન તળે રહ્યું છે. ઠેઠ ૧૭૩૨ માં આ શહેર બાબીઓના હાથમાંથી ગાયકવાડના હાથમાં ગયું. ૧૭૩૪ થી ૧૯૪૯ સુધી ગાયકવાડના શાસનમાં વડોદરાને પોતાનું આધુનિક સ્વરૂપ મળ્યું. કૈ. મહારાજા સયાજીરાવ ત્રીજાએ તેને સંસ્કાર અને પ્રગતિની દિવાદાંડી સમું બનાવ્યું. ભારતના દેસીરાજાઓમાં આ રાજવીનું સ્થાન રાજ્યમાં પ્રગતિશીલ સુધારા દાખલ કરવામાં આગળ પડતું હતું. વડોદરાના ઈતિહાસનો આ "સુવર્ણયુગ" હતો.

વડોદરા શહેરમાં આવતા કોઈપણ યાત્રિકને શહેરના સુંદર ઉદ્યાનો, ભવ્ય મહેલાતો, ક્રિડાંગણો અને વિશ્રાંતિ સ્થાનો તથા સ્વચ્છ પહોળા રસ્તાઓની ફુલગુંથણી આકર્ષ્યા સિવાય રહેતી નથી. ફળફુલ અને વૃક્ષોથી ભર્યો સયાજી બાગ, પ્રાણી સંગ્રહસ્થાન તેમ જ સ્વચ્છ પાણી માટેનાં નામેટાનાં ગળણી પડો અને 'હિલ ગાર્ડન્સ' આકર્ષક સ્થાનો છે. બાગમાં આવેલ 'ઉદ્યાનપરી' (રમકડાં રેલગાડી) બાળકોના આનંદનું પ્રિયસ્થાન બની છે.

પ્રતાપસિંહ મહારાજાએ વડોદરાને મહારાજા સયાજીરાવ વિશ્વવિદ્યાલય અર્પી શિક્ષણની નવી પ્રાણાલિકા સરજી છે આ વિદ્યાપીઠે તેની ગૌરવરૂપ ગૃહવિજ્ઞાન, સમાજીક, પ્રાચીન અવશેષોનું વિદ્યાગૃહ, ઓરીએન્ટલ સંશોધન ખાતું, સંગીત નૃત્ય અને કલાની વિદ્યા શાખાઓ ખોલી શિક્ષણમાં અનેરો સુધારો કરી રંગ પુર્યો છે.

હિંદની સ્વાતંત્ર્યતા બાદ, વડોદરાએ ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે સુંદર પ્રગતિ કરી છે. દવાઓ બનાવવાના કારખાનાં એલેમ્બીક અને સારાભાઈ ભારત અને વિશ્વમાં પ્રખ્યાતિ પામ્યાં છે. નાના ઉદ્યોગો, ચશ્મા, સ્ટવ, સંખેડા લાકડા કામ, વિ. મળી લગભગ ૨૨૫ નવા ઉદ્યોગો શરૂ થયા છે. ગ્લાસ અને જ્યોતિ ફેકટરીઓ તેમજ ઊન અને કાપડના ઉદ્યોગોની પ્રખ્યાત ફેકટરીઓ પણ અત્રે છે. નવો ઔદ્યોગિક વસાહત, ચંદન મેટલ વર્કસ, ઈલેકટ્રીક કેબલ કારખાનું અને બુલડોઝર્સ કારખાનાં સ્થપાયાં છે. તદ ઉપરાંત ખંભાત, વડસર અને અંકલેશ્વરથી તેલ મળતાં અત્રે તેલ સંશોધક લેબોરેટરી પણ સ્થપાશે. પોલીટેકનીક ઈન્સ્ટીટયુટ, ઈન્ડસ્ટ્રીઅલ ટેકનીકલ ઈન્સ્ટીટયુટ, દુધની ડેરી અને આરોગ્ય પ્રયોગ શાળા શહેરમાં નવાં આકર્ષણો પેદા કરશેજ.

દક્ષિણ ગુજરાતનું આ શહેર આસપાસના સમૃદ્ધ શહેરો સાથે સરળ વાહન વ્યવહારથી સંકળાએલું આશરે ત્રણ લાખની વસ્તીનું આ શહેર, ભાવી વિકાસની સઘળી સગવડો સામે સૌનું લક્ષ ખેંચે છે.

—ડૉ. આ. બા. કોઠારી

BARODA — BEAUTIFUL

Baroda is a premier southern city of Gujarat State, situated on the river Vishwamitri that takes its rise from Pavagadh Hills. The ancient town of Baroda was once called "Chandravati" after its ruler Raja Chandran then to "Viravati", "the abode of warriors" and to "Vadpatra" the leaf of Vad Tree (Banyan trees). The oldest traceable human habitation was in Akota Village to the west of this city. The city was successively ruled by the rulers of the Hindu, Pathan, Sultan and Moghuls. It has parks, palaces, domes and a residential University.

In 1732, Baroda came in hands of Gaekwars and flourished steadily from 1734 to 1749. Its progress was well known in social cultural and economic fields, with the accession of Maharaja Sayajirao III of Gaekwar family in 1875. He made Baroda a modern city with wide asphalt roads, excellent gardens, open grounds, Museum and Zoo; places of modern amenities, under-ground drainage and rapid gravity filtration plant for water purification. City has a central lake 'Sursagar', Town Hall, Court Building, Toy Railway, Municipal Primary School Buildings and Khanderao Market. Sayajirao's successor Maharaja Pratapsingh gave a Residential University that has opened new pioneer branches of learning colleges—social science, home-science Poly technic institute, Archaelo-logical and oriental research institute, music and dance college besides usual facilities of medicine, arts science and engineering.

With Independence, it has attracted Industrialists. Small scale industries above 225 have cropped up. Spectacles making, stoves, Sankheda wooden works etc. are now famous. Baroda is a Home of Pharmaceutical Industries in particular, having Alembic, Squibb Sara and Suhrid Geigy factories. Textile and woolen mills, Jyoti Limited and Glass factory are other attractive industries. New Industrial block, Chandan metal works, Electric Cable & Cycle factories are being added. Bull dozers factory has also begun. Flying club has added new colour in learning air course. New institutions like Natural Oil & Gas Laboratory, Industrial Institute, Dairy and Public health Institute to make sera and Vaccines are coming up shortly.

Thus, ours is a growing city well Centered on Western Railway, to link Gujarat with Central India, the Gangetic Valley in North East and Rajputana & Punjab in the North. It has a strategic Railway position leading to Ahmedabad, Bombay & Delhi. "See Baroda and live" may well be the slogan of the Tourist to reach him to the spots of delight like Nimeta (filter heds), Ajwa lake, Dabka, Padra, Dabhoi, Pavagadh, Chhota Udaipur and rivers Mahi & Narmada via Chandod.

—***Dr. A. B. Kothari***

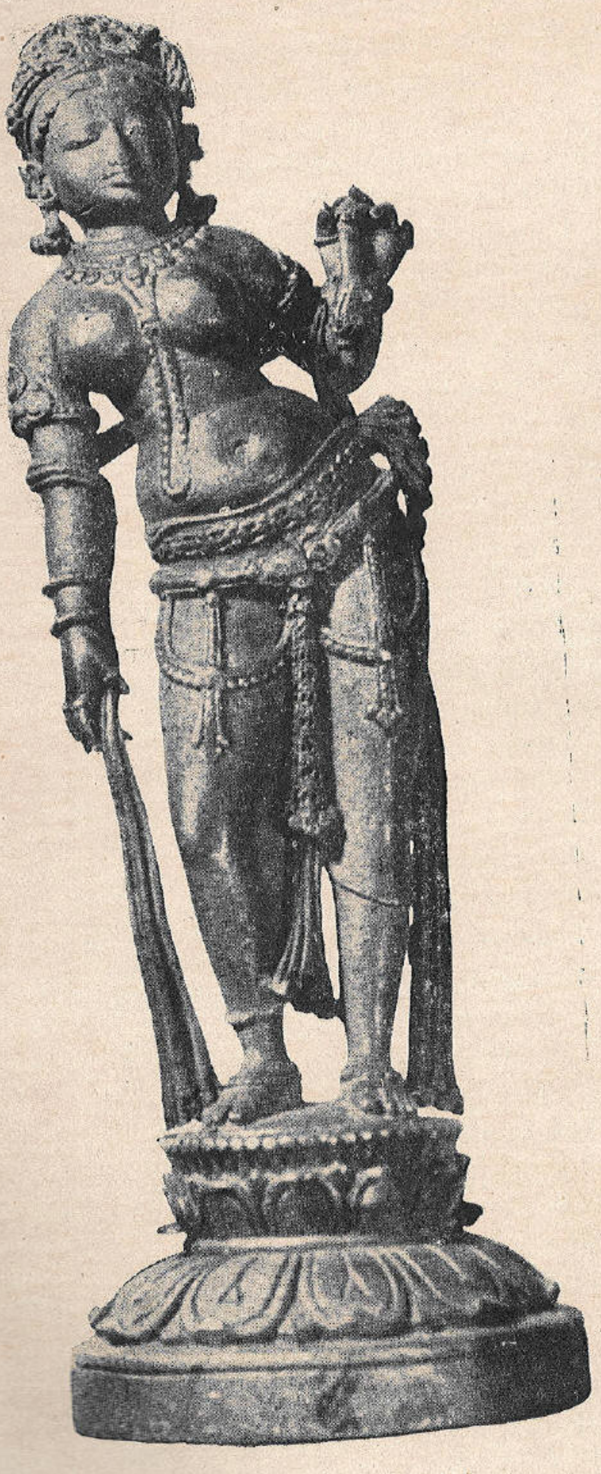

3
૩

Vad-Patra (Vadodra)

વટપત્ર (વડોદરા)

MAP OF BARODA

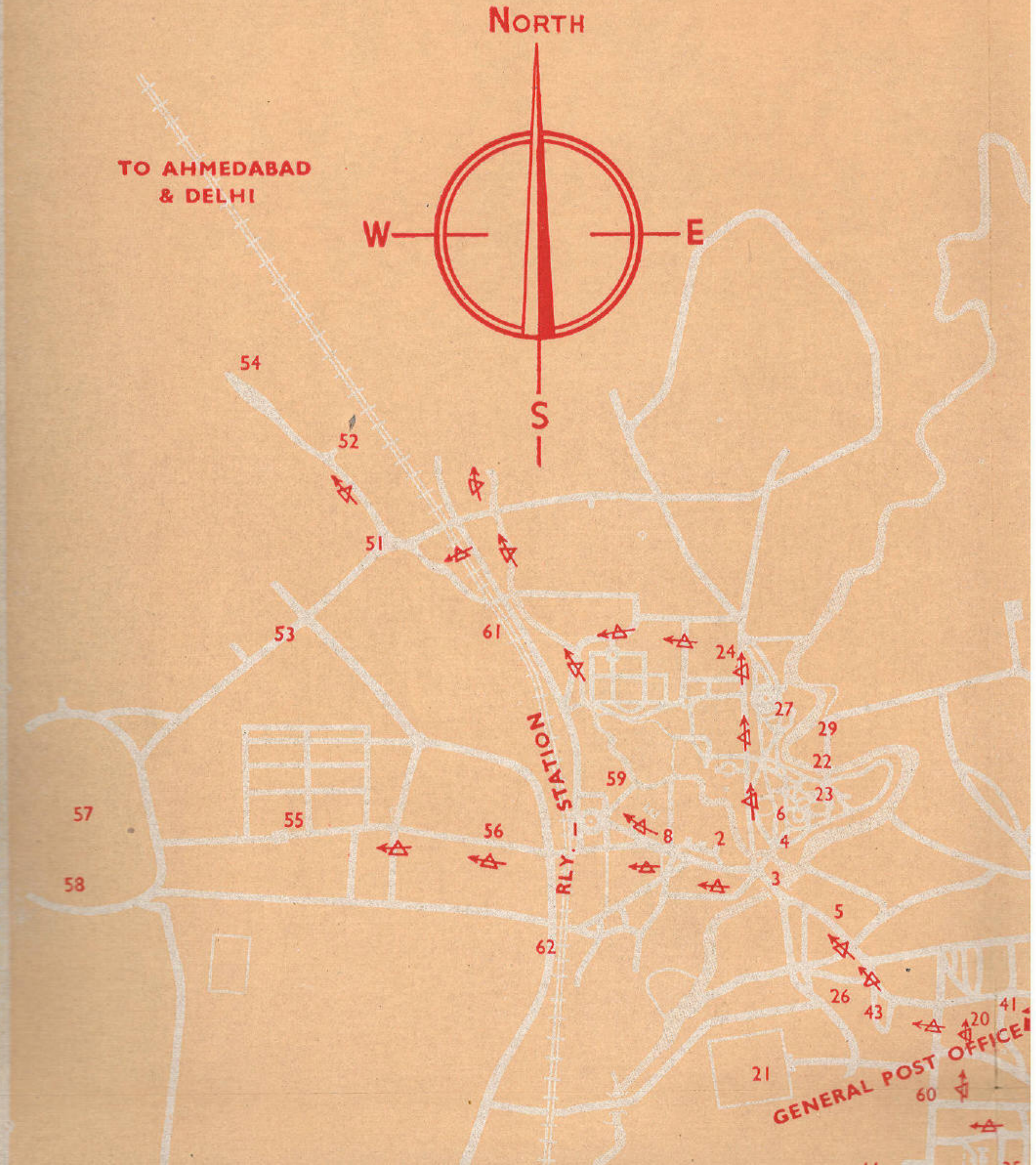

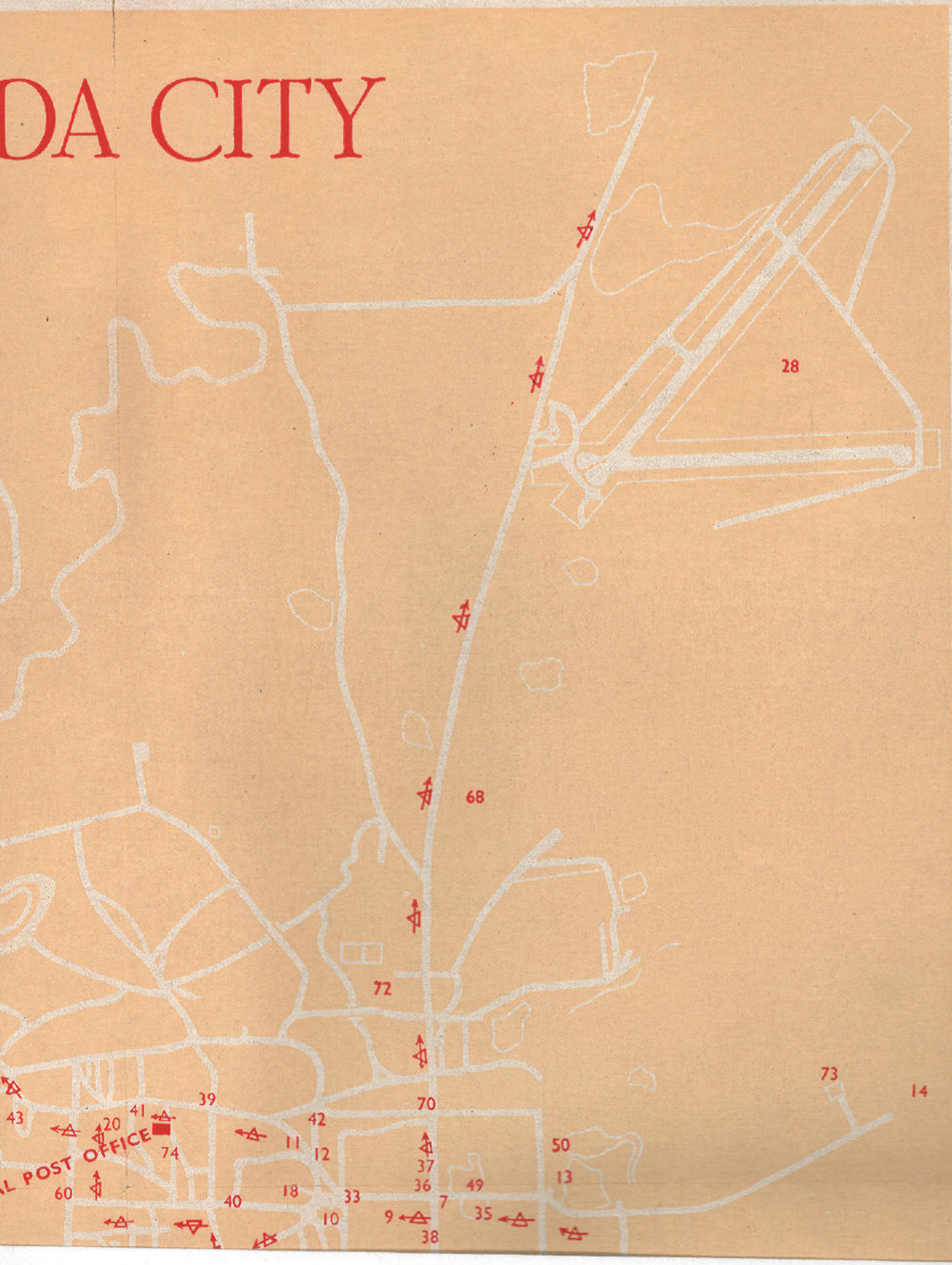
DA CITY
28
68
72
73
14
43
20
41
39
70
42
AL POST OFFICE
74
11
12
37
36
50
13
60
40
18
33
49
7
10
9
35
38

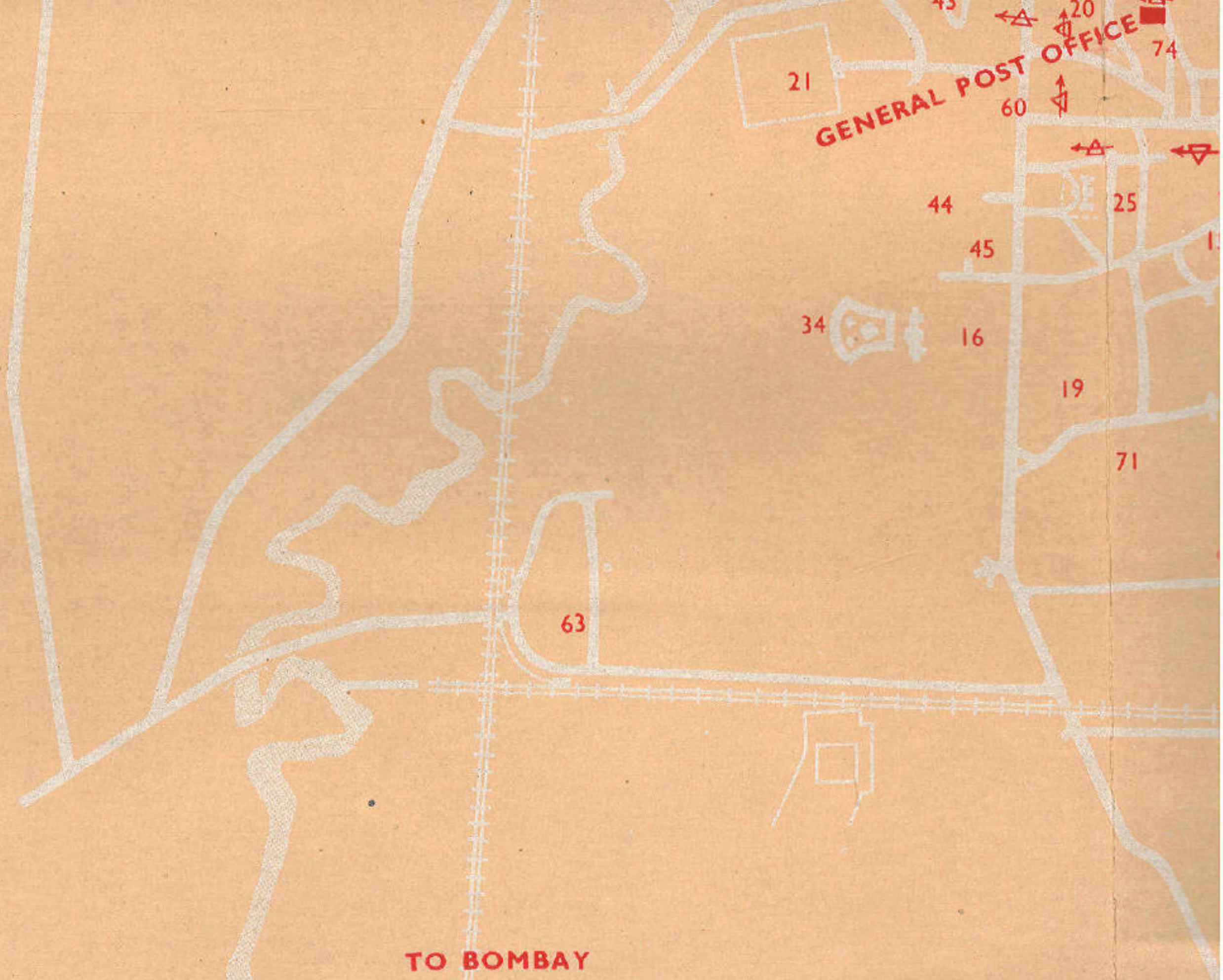

REFERENCES:

1 BARODA RAILWAY STATION
2 ART COLLEGE
3 EQUESTRIAN STATUE OF SAYAJIRAO
4 EQUESTRIAN STATUE OF SHIVAJI MAHARAJA
5 KIRTI-MANDIR
6 MUSEUM
7 MANDVI
8 SCIENCE COLLEGE
9 JAIN DERASAR
10 NYAYA MANDIR
11 BUDDHA'S STATUE
12 MAHATMAJI'S STATUE
13 BHADRA BALCONY
14 AJWA LAKE
15 KHANDERAO MARKET & MUNICIPAL OFFICES
16 L. V. PALACE
17 MAKARPURA PALACE

18 SURSAGAR TANK
19 POLO PAVILION
20 KOTHI OFFICE OR SECRETARIAT
21 CENTRAL JAIL
22 LIONS CAGE (IN ZOO)
23 DUCK (IN ZOO)
24 WOMEN'S HOSTEL & HOME SCIENCE COLLEGE
25 SAYAJI GENERAL HOSPITAL
26 KALA-BHAVAN
27 BAND STAND (SAYAJI BAUG)
28 AERODROME
29 SUSPENSION BRIDGE (SAYAJI BAUG)
30 OPEN AIR THEATRE
31 RAILWAY STAFF COLLEGE
32 HAJIRA
33 LAHERIPURA GATE
34 L. V. PALACE GARDEN
35 JAMNABAI HOSPITAL
36 BANK OF BARODA

37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55

REFERENCES:—

SECRETARIAT

DO)

&
LLEGE
OSPITAL

AJI BAUG)

E (SAYAJI BAUG)

LLEGE

EN 17
L

37 CENTRAL LIBRARY
38 JUMA MASJID
39 CHIMNABAI TOWER
40 MUNICIPAL FIRE BRIGADE
41 SURYANARAYAN'S TEMPLE
42 TOWN HALL
⇸ S. T. ROUTE
43 MEDICAL COLLEGE
44 ELECTRIC HOUSE
45 NAVLAKHI WELL
46 HUME PIPE FACTORY
47 GITA MANDIR
48 PRATAPGAR WORK SHOP
49 NAZAR BAG PALACE
50 AGGAD
51 MODEL FARM
52 ALEMBIC
53 SARABHAI CHEMICAL
54 SANITEX
55 ALKAPURI

56 BARODA HOTEL – CIRCUIT HOUSE
57 RACE COURSE
58 T. B. SANITARIUM
59 T. B. HOSPITAL
60 SHANTADEVI NURSING HOME
61 SAYAJI MILLS
62 JAGDISH MILLS
63 VISHWAMITRI STATION
64 PRATAP NAGAR STATION
65 MILITARY BARRACKS
66 MILITARY BARRACKS
67 MILITARY BARRACKS
68 SHARMA FIRE WORKS
69 'ID'GAH
70 FRIDAY BAZZAR
71 STABLES & BAGGIKHANA
72 HATHI-KHANA
73 ELEVATED R. C. C. WATER TANK
74 TAMBEKAR'S WADA
75 FAIYAZ KHAN'S HOUSE

અમારૂં શહેર

વડનું વૃક્ષ સુખ, શાંતિ અને નિશ્ચિતતાનું દ્યોતક છે. આપણા શહેરનાં હાલનાં નામ પાછળ જે ઇતિહાસ છુપાયો છે, તે વટવૃક્ષો સાથે સંકળાએલો છે.

તેનું નામ એક વખત ચંદ્રાવતી હતું, જે બદલાઇને વીરાવતી થયું; અને પાછળથી વડપત્ર તરીકે ઓળખાવા લાગ્યું. વડપત્ર એટલે વડનું પાંદડું. આવી રીતે આપણું શહેર વડોદરા તરીકે ખ્યાતિ પામ્યું.

આપણું શહેર ભૂતપૂર્વ વડોદરા રાજ્યની પ્રગતિશીલ દૃષ્ટિ અને નગરપાલિકાની સતત જાગૃતિનું પરિણામ છે. તેને પૌર્વાત્ય સ્થાપત્યની ઉંડી અસરવાળા સુંદર મકાનો મળ્યાં છે. ઘણા પરદેશી પ્રવાસીઓએ તેને ભારતની વેલ તરીકે વર્ણવ્યું છે. પ્રથમ કક્ષાની વિદ્યાપીઠ આપણું શહેરનું ગૌરવ છે; અને આપણા ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રો, અલબત્ત સુયોજીત રીતે, વેગથી વિકાસ કરી રહ્યા છે.

પ્રવાસીઓ માટેની બધી સગવડો અહીં છે. આ પુસ્તિકા શહેરની વિવિધતાના દર્શન કરાવે છે.

Our Town

Banyan tree is a symbol of peace, joy and security. Present name of our town has a history and is connected with banyan trees.

It was once called Chandravati, then was changed to Viravati and lately was known as Vadpatra. Vadpatra means leaf of a banyan tree and this is how, our town is known as Vadodara –Baroda.

The present town is a result of progressive outlook of the past state and continuous consciousness of the municipal organisation.

It has a rich heritage of beutiful buildings which bear a clear work of oriental concept of architecture and spacious gardens. Many a foriegn visitors have described it as a foliage city of India. We are proud of possesing a first rate university and our town is very speedily growing up its industrial areas,—of course in a planned way.

We have all the amenities for tourlsts. This booklet is revealing many aspects of our town.

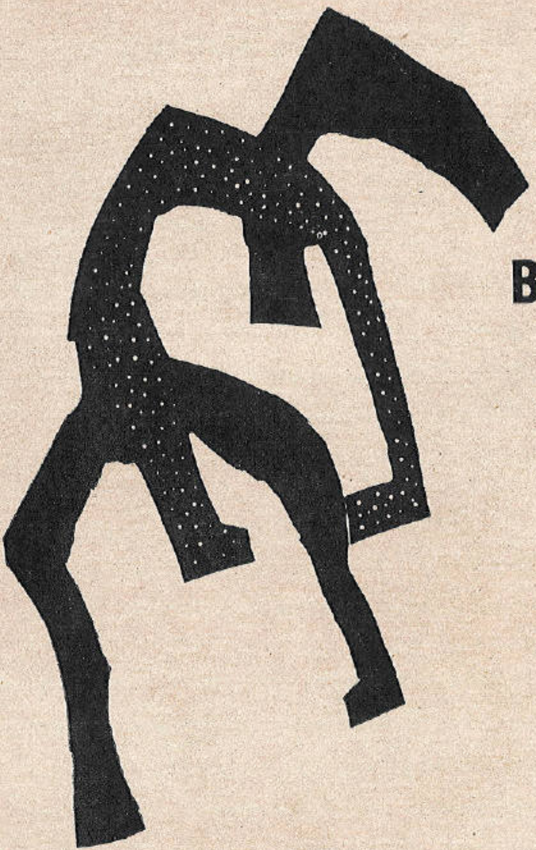

BARODA - THE TOWN OF GRAND ARCHES & DOMES

વડોદરા—ભવ્ય કમાનો અને ગુમ્બજોથી સુશોભિત નગરી

4 Famous Domes of Baroda College stand as a symbol of higher education in Gujarat. Sri Aurovindo's Palace of Inspiration.

૪ શ્રી. અરવિંદનો પ્રેરણા મહેલ —**બરોડા** કોલેજના ઘુમટો, ઉચ્ચ શિક્ષણની તાલીમ આપે છે.

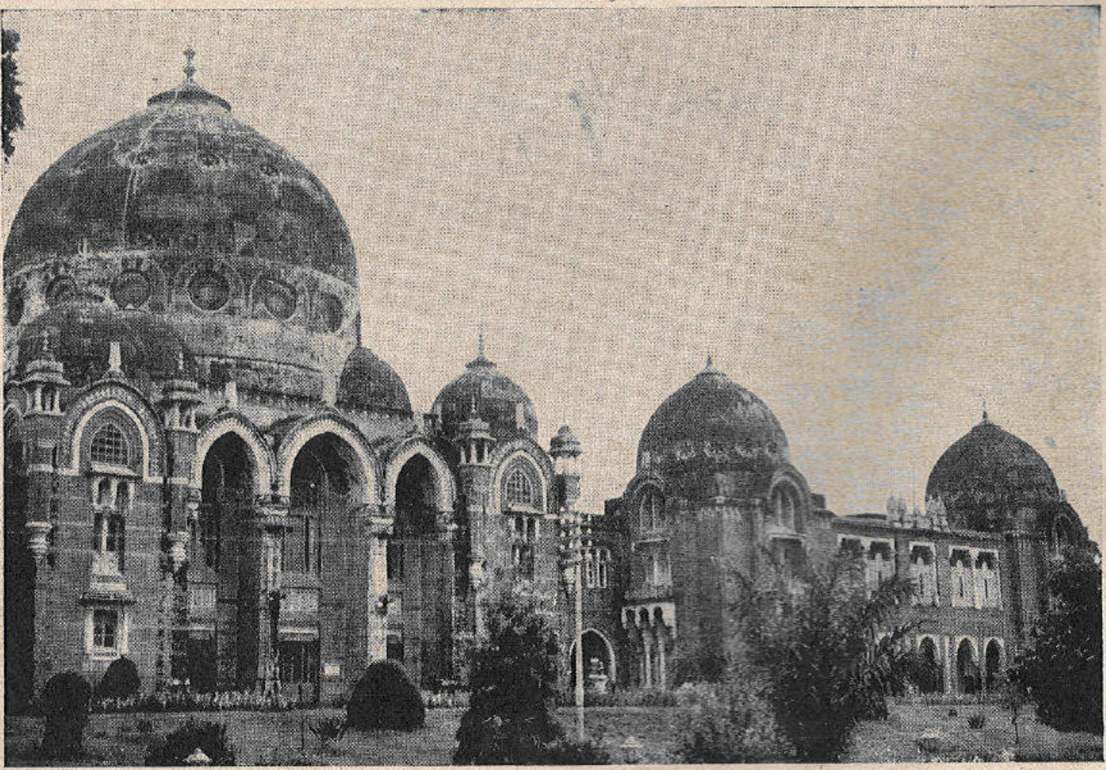

5
૫

૫ સયાજીરાવની પ્રતિમા

5. Statue of Sayaji Rao III Arctitect of Modern Baroda.

Baroda has a historic background and therefore

Its palaces, public buildings, temples and statues

Create an impression of glorious days of past.

Some interesting architectural experiments have been done to activate the spirit of the orient and therefore even modern buildings like hospitals, colleges and courts are decorated with arches, domes and conepies. If one carfully consider dome-and arch aspect of this town, one would easily be convinced of the architectural inspiration being drawn from our tree of the town, the banyan tree.

વડોદરા શહેરની ઐતિહાસિક ભૂમિકાને કારણે, તેનાં મહેલો, જાહેર મકાનો, મંદિરો અને મૂર્તિઓ (Statues !) ભવ્ય ગઇકાલની સ્મૃતિ કરાવે છે. સ્થાપત્યના કેટલાંક અવનવા પ્રયોગો પૂર્વની આ ભાવનાને મૂર્ત કરવામાં આવ્યા છે. અને તેથીજ રૂગ્ણાલય, કોલેજ અને ન્યાયમંદીર જેવા આધુનિક મકાનો ને કમાનોને ઘુમટ્ટોથી શણગારવામાં આવ્યાં છે. કમાન અને ઘુમટવાળી બાંધણીને ધ્યાનપૂર્વક જોઇશું તો તુરત ખાત્રી થાય છે, કે તેની પ્રેરણા શહેરના વૃક્ષ–વડમાંથી મેળવવામાં આવી છે. ભારતીય સંગીતની પ્રણાલિકા ઉત્સાદ ફૈયાઝખાને અત્રે ચાલુ રાખી છે. માણેકરાવજીએ ભારતને વ્યાયામ આપ્યું છે. સ્વરાજ યાત્રાના મહાનુભાવો શ્રી દાદાભાઇ નવરોજજી, મહર્ષિ અરવિંદ અને આચાર્ય વિનોબા ભાવે વિ. પોતાનું જીવન અત્રેની પ્રેરણાઓ મેળવી સંગીન, તેજોમય અને સમૃદ્ધ કર્યું છે.

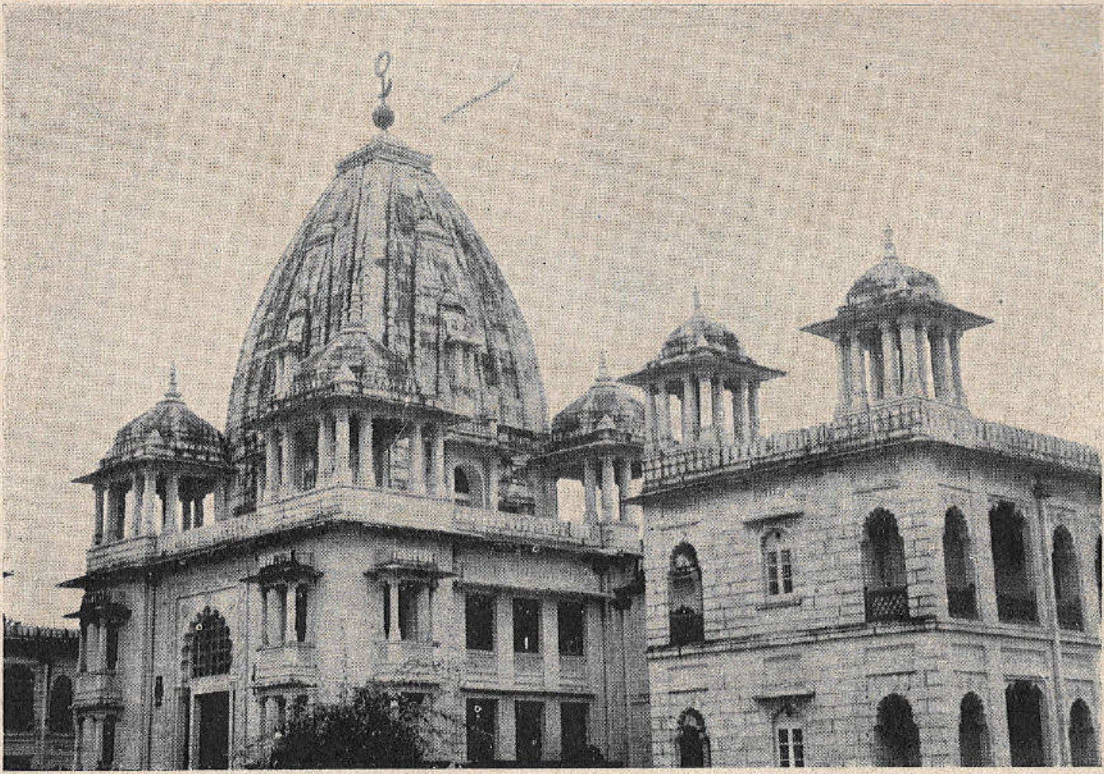

6

7

6 Kirti Mandir–The hall of fame. Built in sacred memory of Maharaja Sayaji Rao III–The architect of modern Baroda.

7 Lehripura Gate–It is formal gate to the old town even though it occupies the central position.

8 Nyaya Mandir – The court built on palace line. Accused get Justice.

8
૮

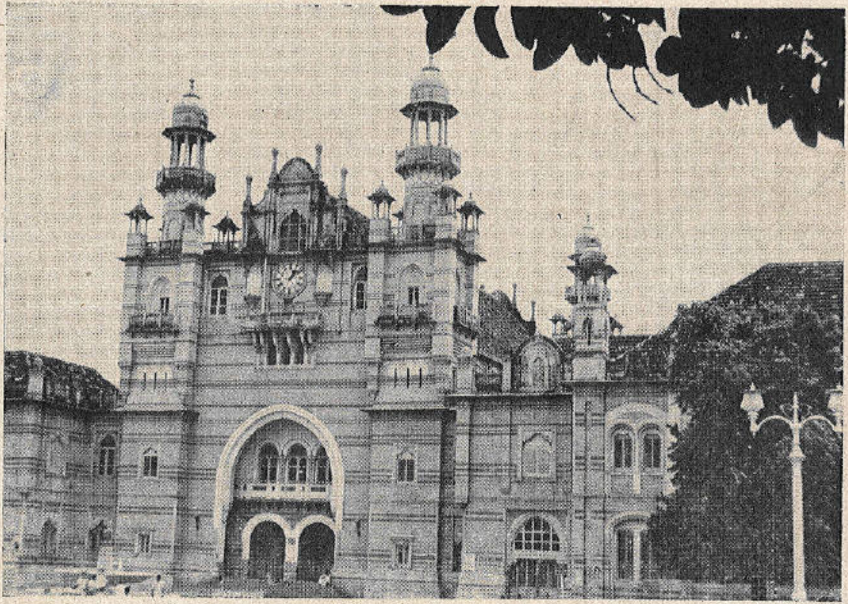

૬ **કીર્તિ મંદીર** – આધુનિક વડોદરાના શિલ્પિ મહારાજા સયાજી-રાવ ત્રીજાની પવિત્ર સ્મૃતિમાં બાંધવામાં આવ્યું.

૭ **લહેરીપુરા દરવાજો**–જુના શહેરમાં જવા માટેનો મધ્યવર્તી દરવાજો.

૮ **ન્યાયમંદીર** – રાજમહેલના આધાર પર બાંધવામાં આવ્યું છે. ગુન્હેગારને ન્યાય મળે છે.

9 **Mandvi Gate**-An ancient gate to underground passage used by the rulers.

10 **Laxmi Vilas Palace**-Literally the palace of the goldess of wealth. Residence of Chancellor of M. S. University.

11 **Kalabhavan**-Uptodate engineering institute.

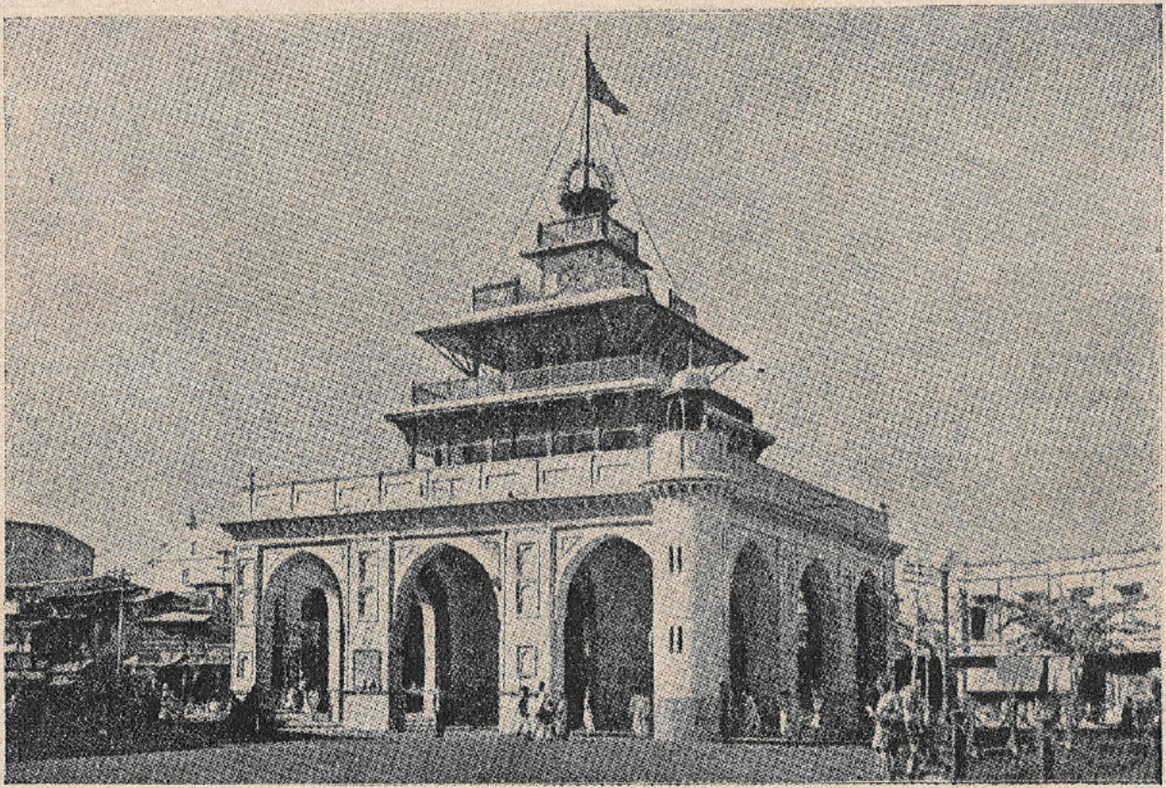

9
૯

૯ **માંડવી દરવાજો**-પુરાણો દરવાજો જેના નીચેનો ભૂમાર્ગ પહેલાના રાજવીઓ ઉપયોગ કરતાં.

૧૦ **લક્ષ્મીવિલાસ મહેલ**-શાબ્દિક અર્થમાં લક્ષ્મીનો મહેલ. તેની ચારે તરફ બગીચાઓ છે. યુનિવર્સીટીના ચેન્સેલરનું રહેઠાણ.

૧૧ **કલાભવન**-એન્જીનીરીંગ કોલેજ.

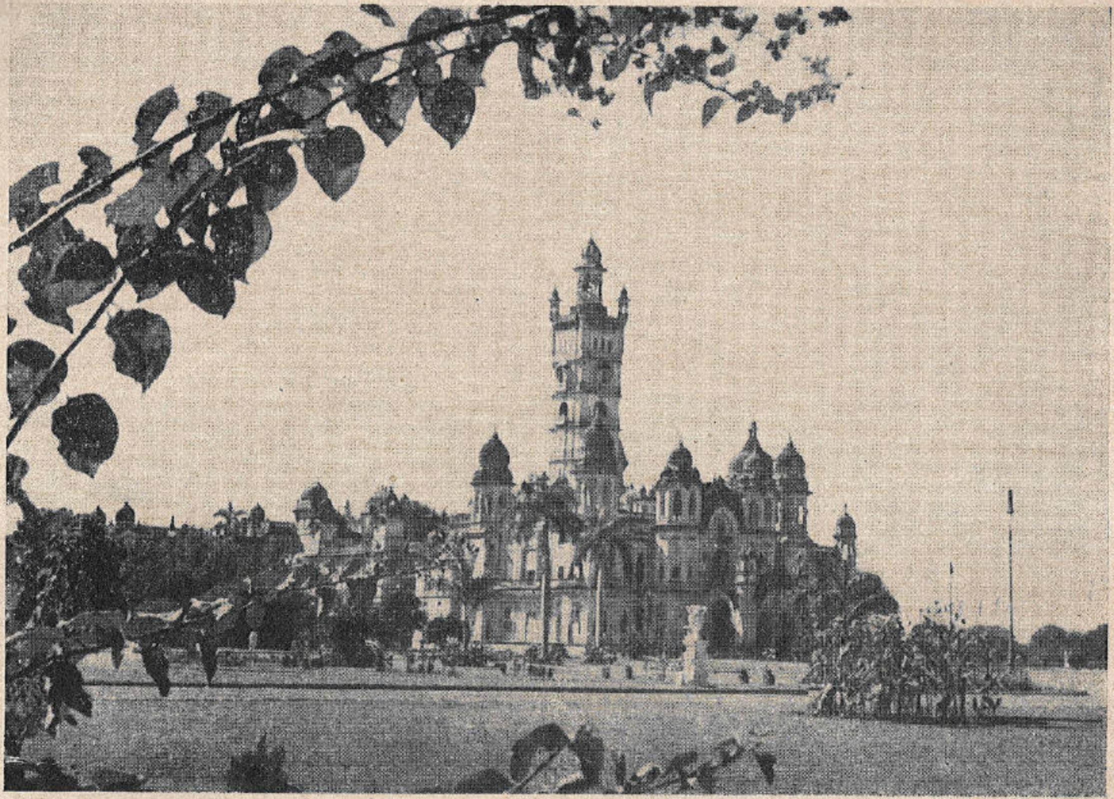

10
१०

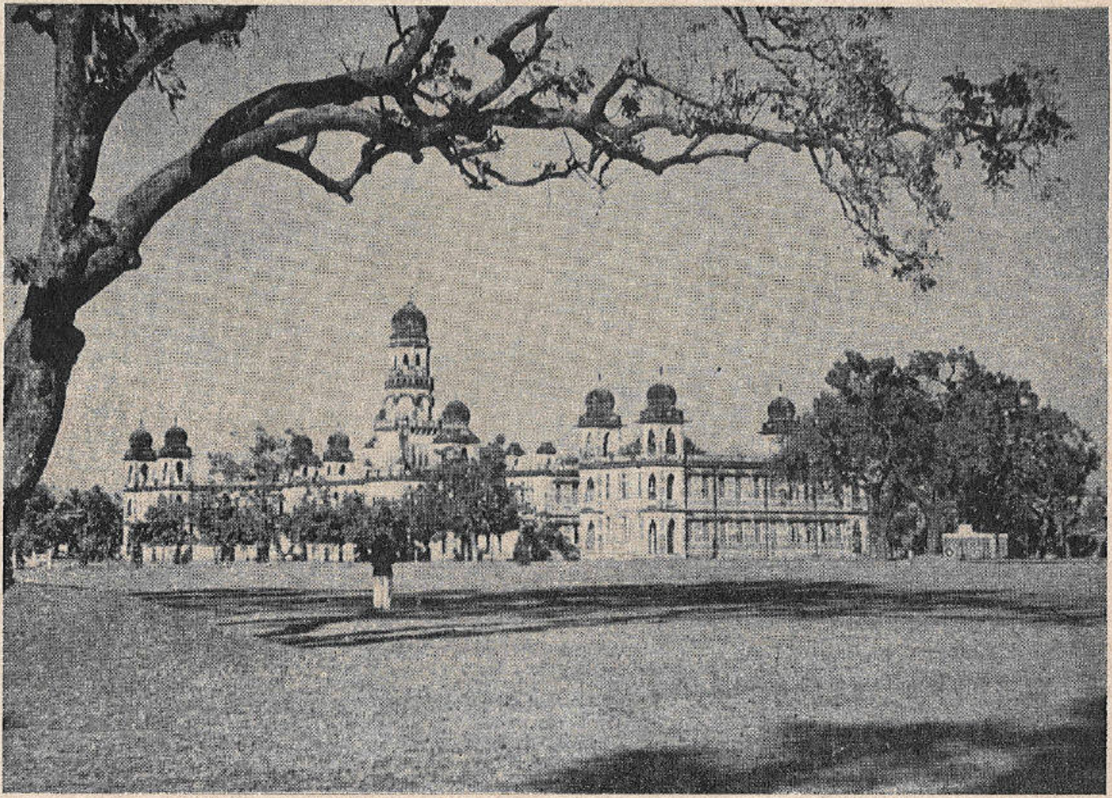

11
११

12 **Pratap Palace**–A palace converted into an educational institution. Houses unique Railway Staff College.

13 **Lake Ajwa or Sayaji Lake**–The most beautiful picnic spot and water reservoir of the town. Its crystal clear waters are inter woven with shadows of Pavagadh hills. Domes and conopies are also appearing here. The area of the lake is $5\frac{1}{3}$ Sq. miles. Built in 1891. Its architect was Shree Jagannath Sadashiv.

14 **Jami**–Famous mosque in the foot of Pavagadh hill. It ranks as one of the best masjid of Gujarat.

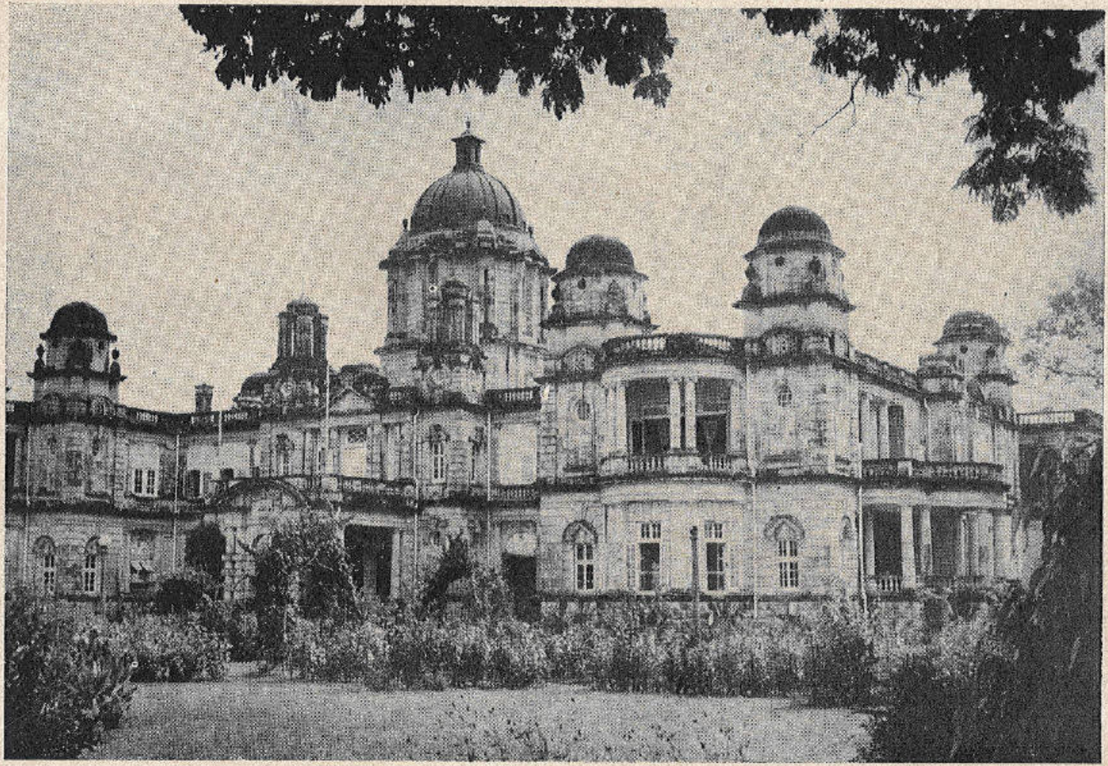

12
૧૨

૧૨ **પ્રતાપ મહેલ**–જેને શિક્ષણની સંસ્થામાં ફેરવી નાંખ્યો છે. હાલમાં ત્યાં રેલ્વે સ્ટાફ કોલેજ છે.

૧૩ **આજવા સરોવર**-સયાજી સરોવર તરીકે ઓળખાય છે. શહેરને મળતા પાણીનાં પુરવઠાનું સ્થાન અને સહેલાણીઓનું ઉજાણી સ્થળ તેના નિર્મળ જળમાં પાવાગઢનું પ્રતિબિંબ દીપી ઉઠે છે. ૧૮૯૧ માં શિલ્પી જગન્નાથ સદાશીવે તેને પૂર્ણ માપલના ઘેરાવામાં પાથર્યું છે.

૧૪ **પાવાગઢની જુમા મસ્જીદ**–પાવાગઢની તળેટીમાં આવેલી મસ્જીદ. ગુજરાતની એક ખ્યાતનામ મસ્જીદ છે. મુસલમાની રાજ્યકાળનો ગુજરાતી સ્થાપત્યનો એક સુંદર નમુનો.

13
१३

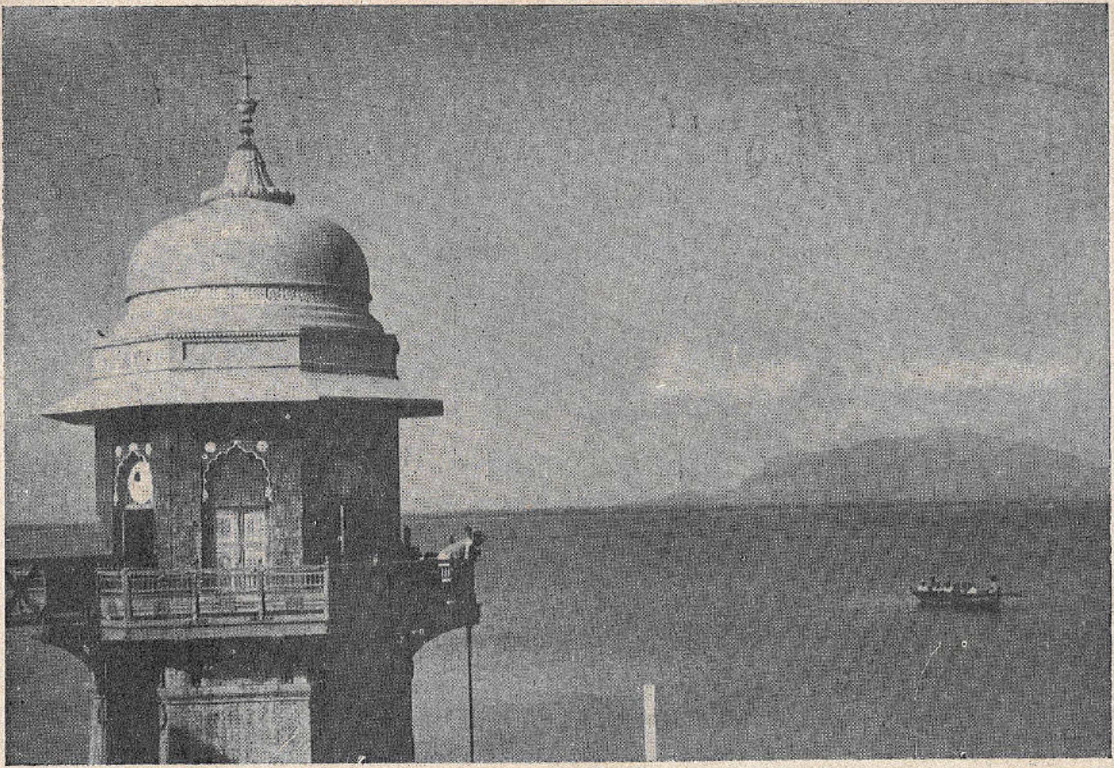

14
१४

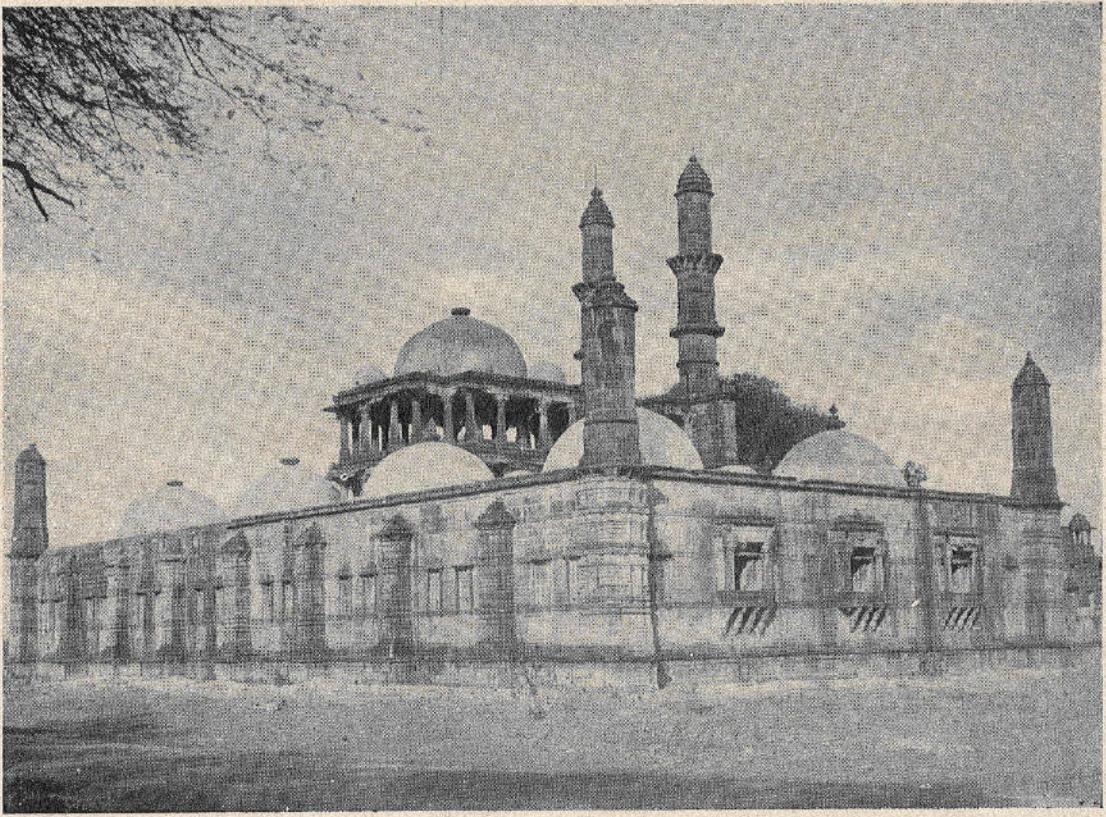

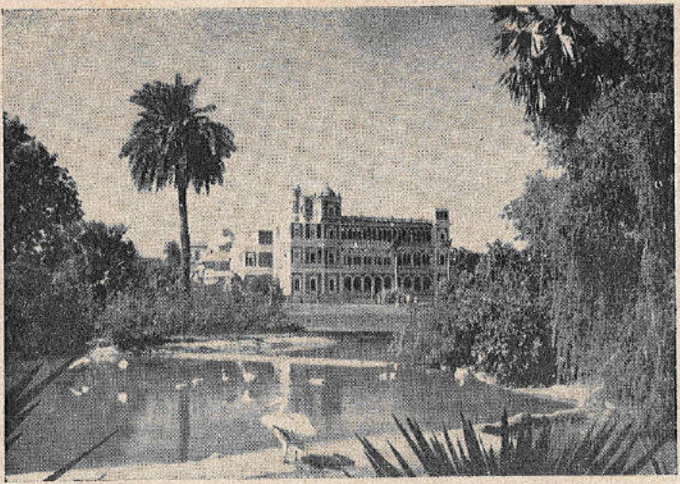

15
૧૫

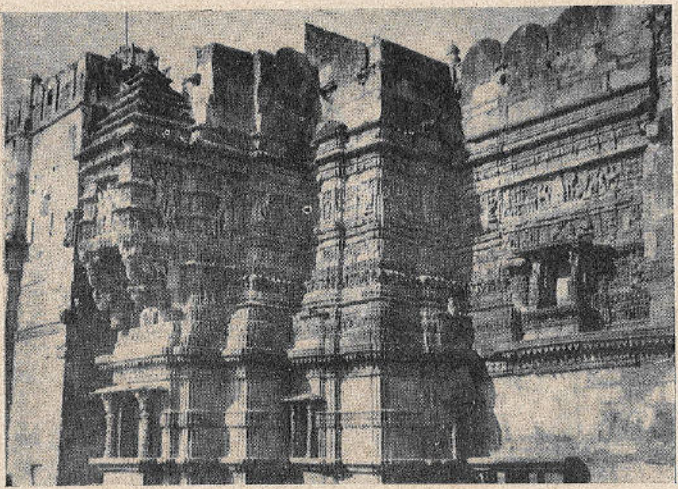

16
૧૬

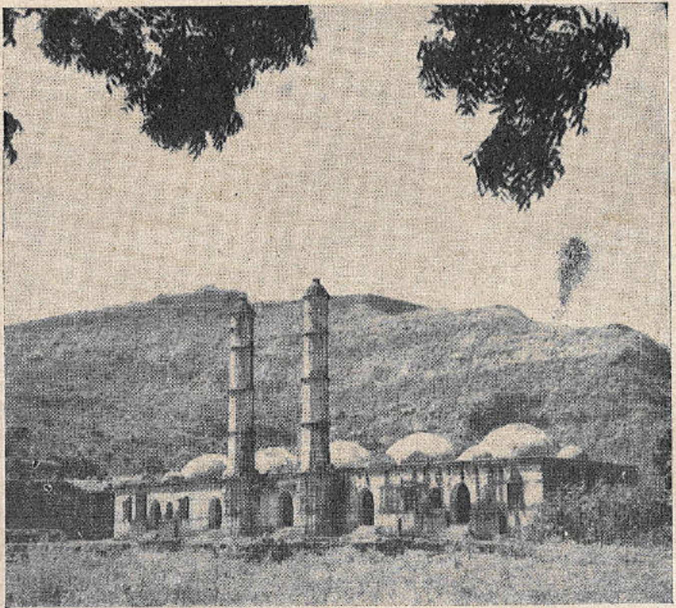

17
૧૭

15 **Makarpura Palace** – A palace built on Italian lines.

16 **Dabhoi Hira Bhagol Gate**–Dabhoi is a near by town and has a extraordinary sculptural treasure. It was created in 13 A.D.

17 **Shah-ki-Masjid** – Famous mosque of Pavagadh.

18 **Qutubuddins Makbara**–Mausoleum built by Akbar in memony of his beloved general Kutubuddin in 16th century.

18
૧૮

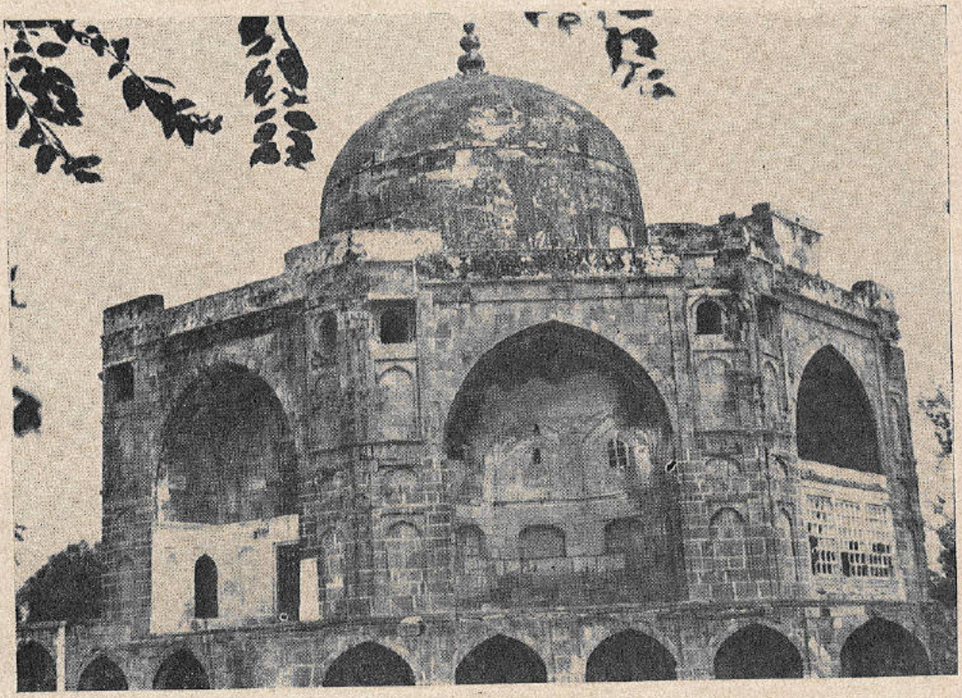

૧૫ **મકરપુરા મહેલ**–ઇટાલીના સ્થાપત્ય અનુસાર બાંધવામાં આવ્યો છે.

૧૬ **ડભોઇ-હીરા ભાગોળ**– વડોદરા શહેરની પાસે આવેલું ગામ ડભોઇનો અસાધારણ શિલ્પનો ખજાનો છે. ૧૩મી સદીમાં રચના થઇ.

૧૭ **શાહ કી મસ્જીદ**–જાણીતી મસ્જીદ–પાવાગઢની તળેટીમાંની આ મસ્જીદ છે.

૧૮ **કુતુબુદ્દીનનાં મકબરો**– મોગલ શહેનશાહ અકબરે પોતાના પ્રિય સેનાપતિની યાદમાં ૧૬મી સદીમાં મકરપુરાના રસ્તે આ પુરાણો હજીરો બંધાવ્યો.

BARODA — THE TOWN OF COLOURFUL GARDENS

વડોદરા - રંગભર્યાં બગિચાઓથી આચ્છાદિત નગરી

Our gardens are aesthetic Combination of Shade, Flowers, fountains and recreational amenities for Children too.

Grouping of Gardens heightens the City life with grandeur environment to break everyone's monotony.

અમારા બાગો ફુલગુંથણી, છાયા અને ફુંવારાઓથી શોભીત છે. આવા રચનાત્મક બગીચાઓએ શહેરની સુંદરતામાં અનહદ વધારો કરી બાલ-અબાલ સૌને હહેજત આપે છે.

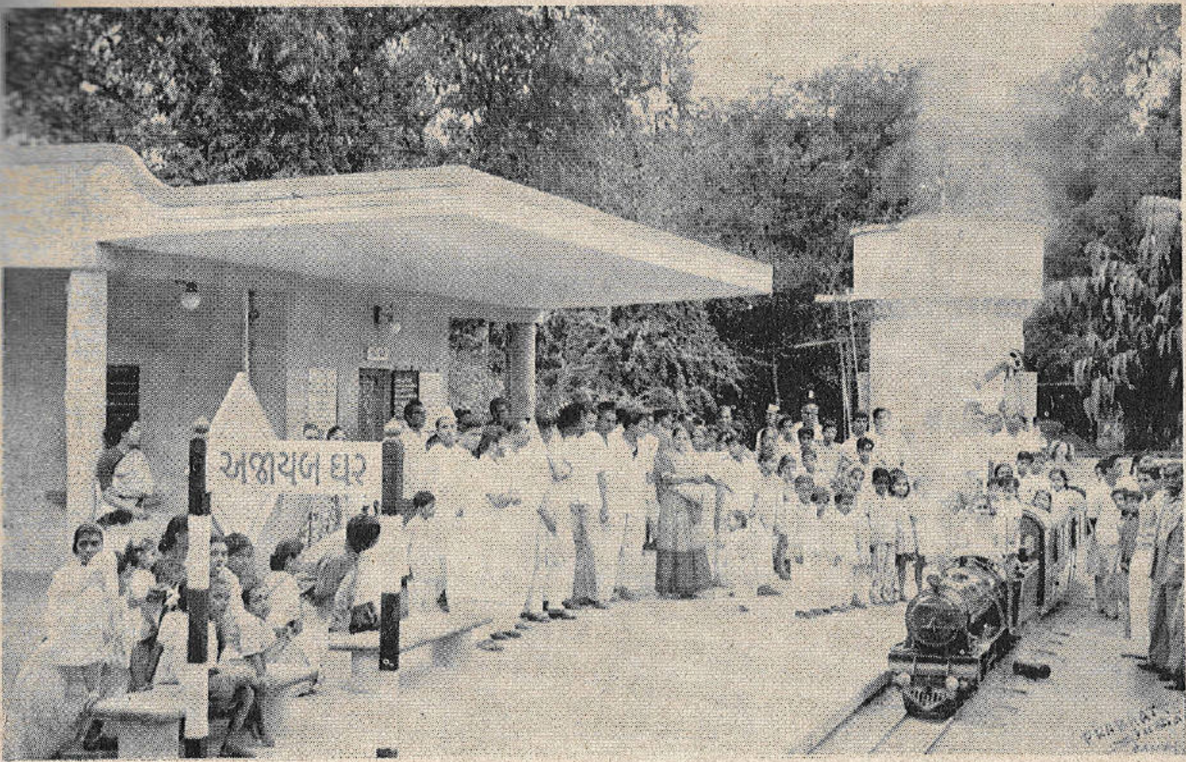

20 ૨૦

''ઉદ્યાનપરી''

દોડી જાય રે પેલી ઉદ્યાનપરી
એના પૈંડાનાં નાદથી ધ્રૂજે ફરતી ધરાની ધરી–દોડી...
એના ધુમાડાના ગોટેગોટ ગગનમાં ઘુમતા
એની સીટીના સાદ મીઠા કોયલશા ગુંજતા
દોડે વેગીલી વ્યોમની વીજશી,
જાણે હરણાશી ફાળ ભરી–દોડી...
એ જાતી રૂમઝુમતી જોવા પંખી–નગર,
ફરી આવે એ પાછી એના અજાયબ–ઘર,
એનું પવનદૂત એંજીન ન લેતું,
થંભી વિરામ રે જરી–દોડી...
એ નાની ને નમણી એના નાજુકશા પાટા,
ભૂલવે ન પંથે અને સાધતા સૌ ફાટા,
બાળરાજાના હૈયાની લાગણીને,
એના રુદીઆ ગયા રે વરી–દોડી...
ના હૈયે ધર્યા એને હવે રાયરંકના રે ભેદ,
મહેલ મૂકયાનો એના હૈયે જરી ના ખેદ,
નાનાં ભુલકાંના ભોલુડાં હૈયા,
આવે એના શમણા એ સરી–દોડી...
હસુ જ. પરીખ (સ્વપ્ન) વડોદરા સુધરાઇ

19 **Sayaji Baug – Zoo Duck House.**

20 **Toy–Railway** – (Sayaji Gardens) 'Udyanpari' on Ajayab Ghar Railway Station.

૧૯ **પ્રાણીઓ–બતક ગૃહ.**

૨૦ **બાળગાડી**–(સયાજીબાગ) અજાયબ સ્ટેશને 'ઉદ્યાનપરી'

21 **Suspension Bridge in Sayaji Baug**–Rare construction and big attraction.

22 **Statue of Shivaji**–(in Gardens.)

23 **Tunnel in Children's Garden.**

24 **Fantacy Houses of children's park**–Hiding, jumping and viewing. Characteristies of Children are represented.

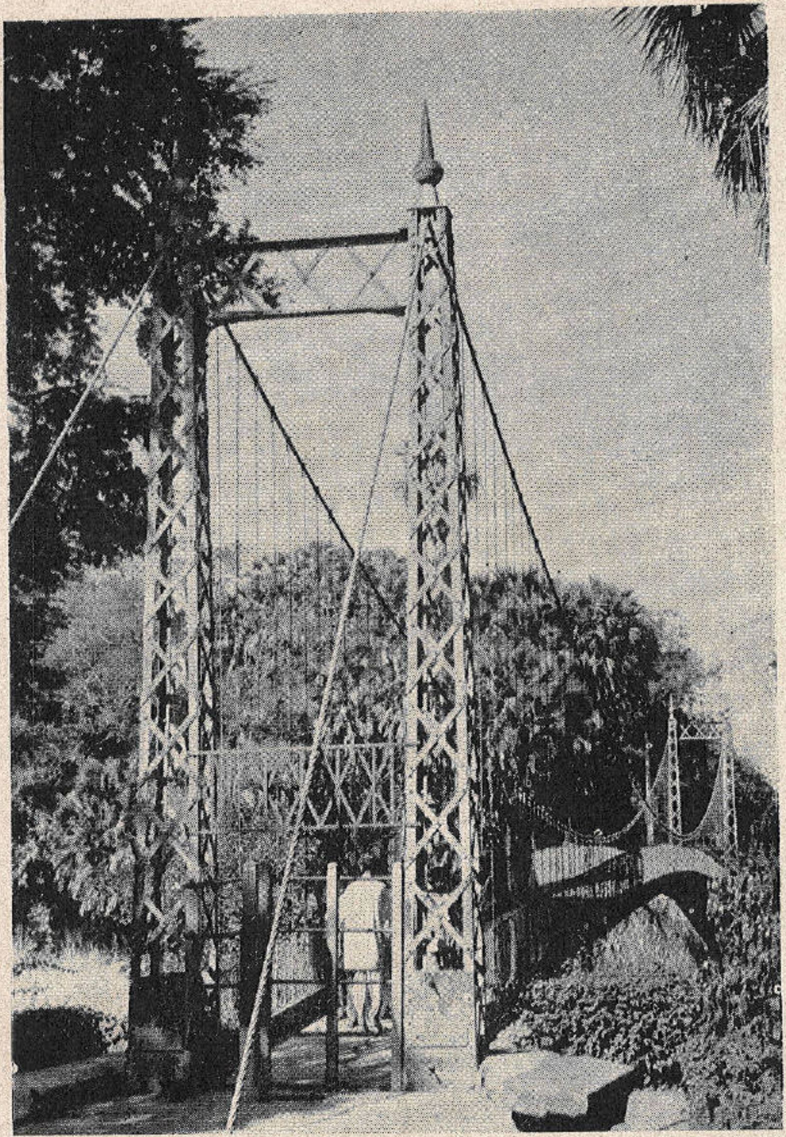

21
૨૧

૨૧ **ઝુલતો પુલ** (સયાજી બાગ) અવનવું આકર્ષણ અને અદ્‌ભુત રચના.

૨૨ **છત્રપતિ શિવાજીની પ્રતિમા**–(સયાજી બાગ)

૨૩ **બાળકોનો બુગદો**–(બાલોદ્યાન).

૨૪ **બાળકોને રમત સાથે શરીર ખીલવણીનાં ફેન્ટસી ઘરો** (કુદવું, જોવું અને સંતાવું એ બચ્ચાની ખસિયતોને અનુસરી આકૃતિઓ કરાઈ છે.)

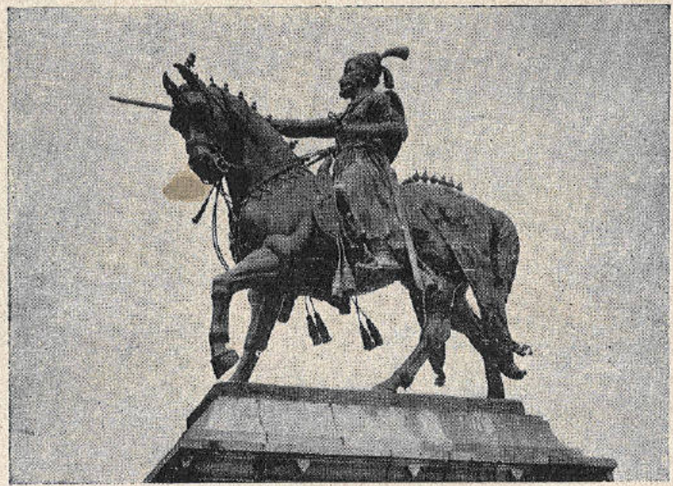

22
૨૨

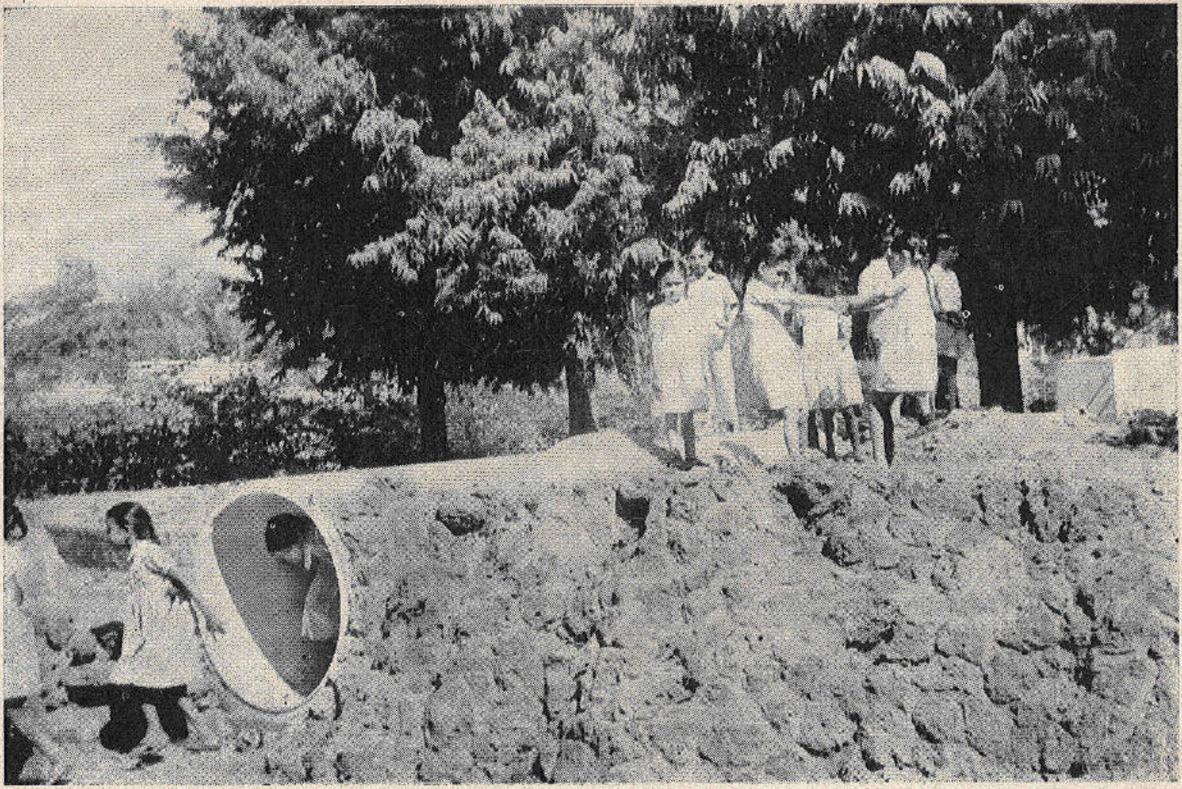

23
२३

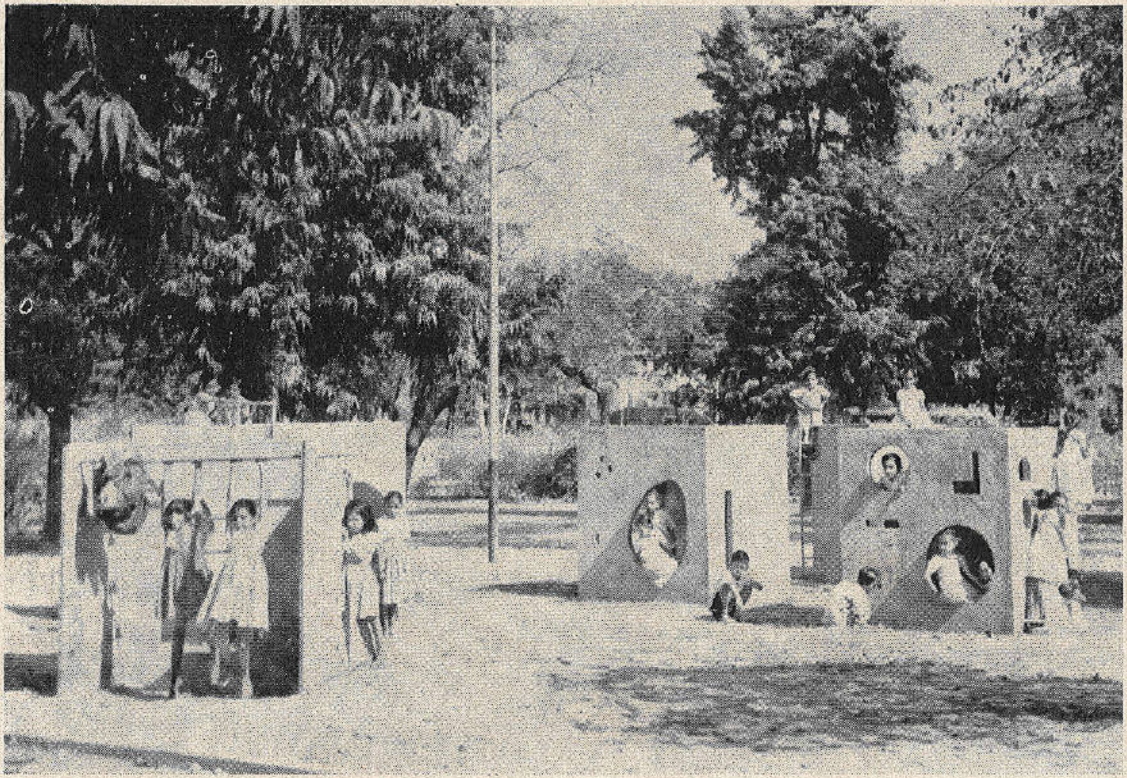

24
२४

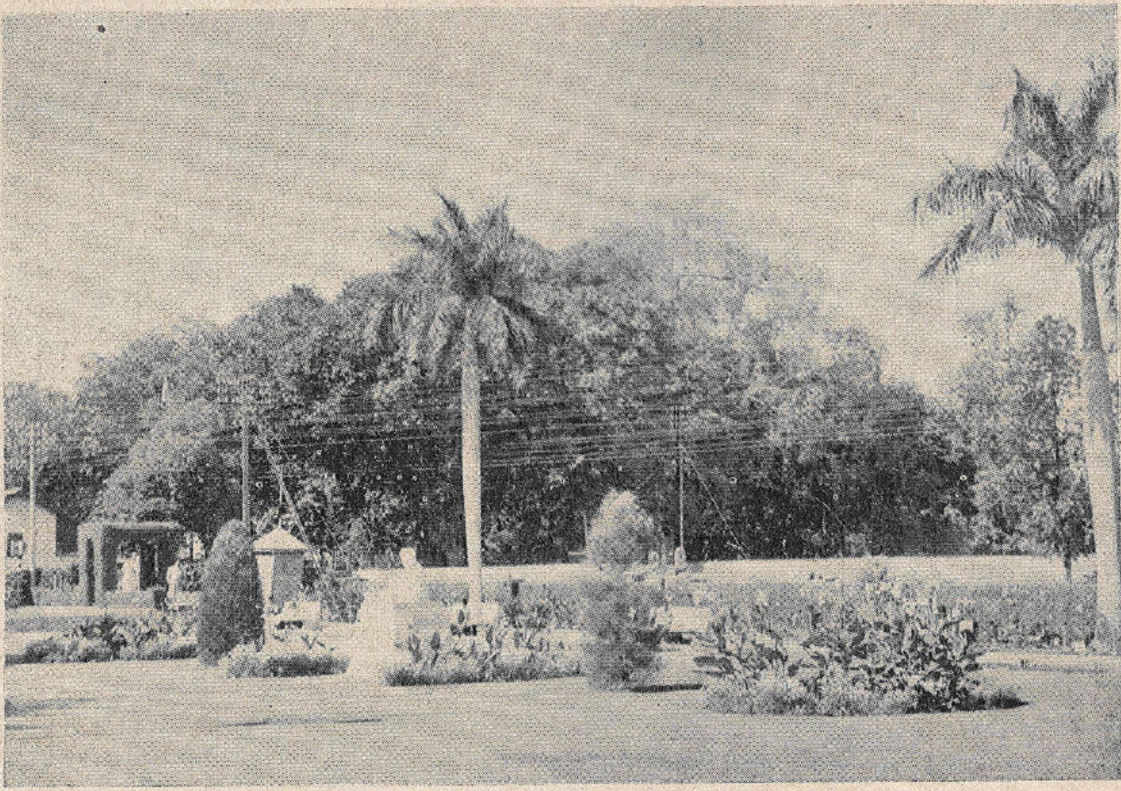

25
૨૫

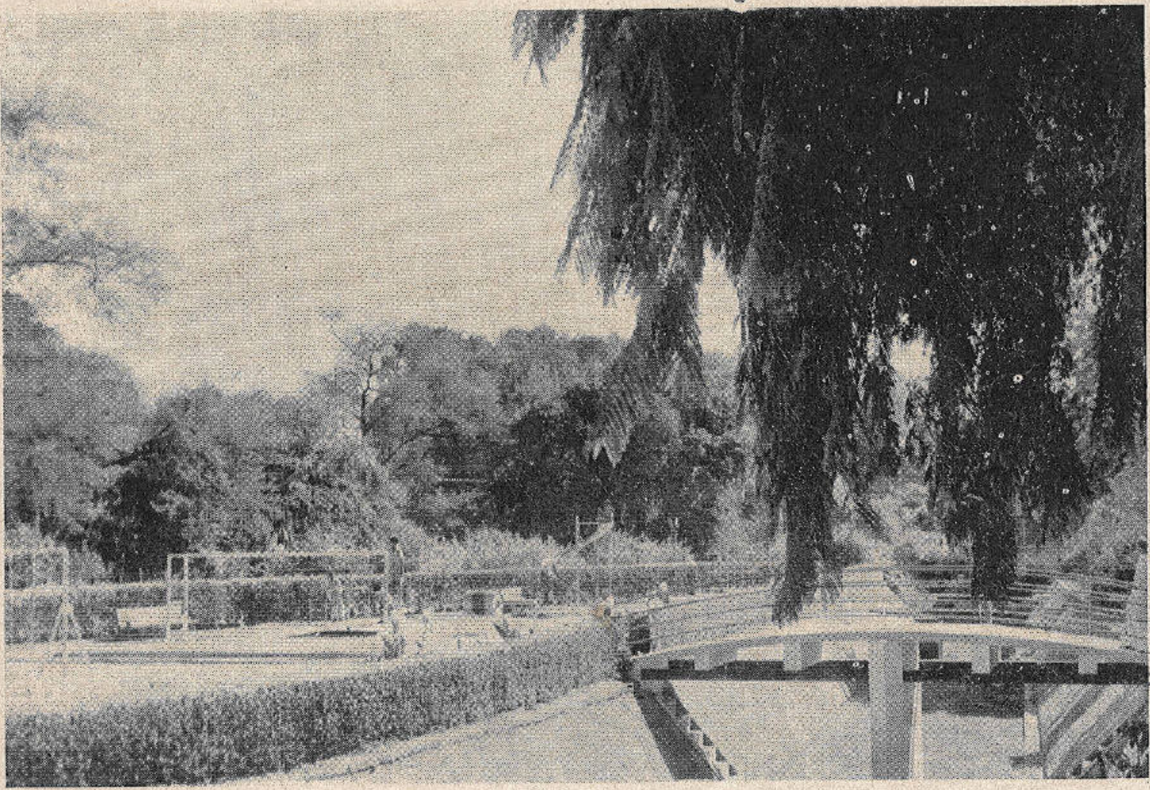

26
૨૬

25 **Lalbaug Scenes**–(Prize winner in 1961)

26 **Scenes of Lalbaug**–The scenes appeal to mind as to the eye.

27 **Lalbaug Umbrella**–A delightful resting place.

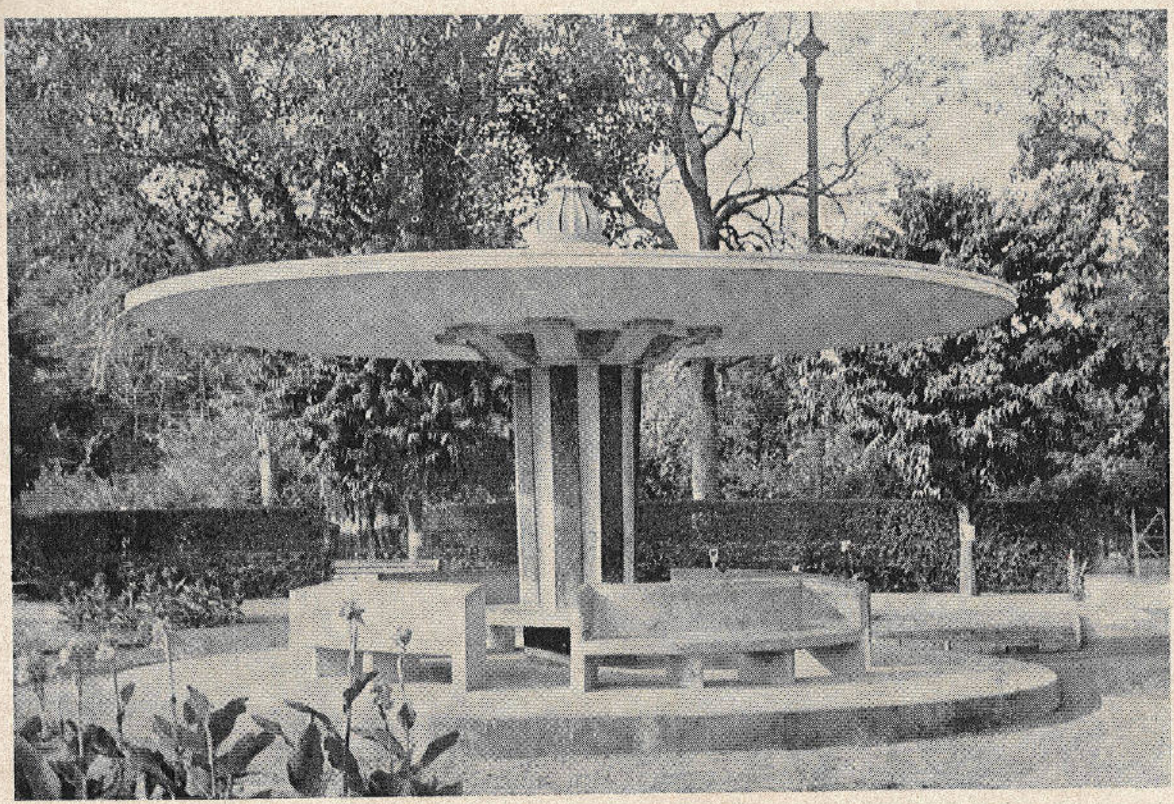

27
૨૭

૨૫ **લાલ બાગનાં દૃશ્યો**–(૧૯૬૧માં બાગોમાં ઇનામ મેળવનાર બાગ).

૨૬ **લાલબાગના જુદાજુદા ભાગો**–આંખ અને મનને આનંદ અર્પે છે.

૨૭ **લાલબાગની ઝમકદાર છત્રી**–વટેમાર્ગુઓને પણ આરામ આપી શકે છે.

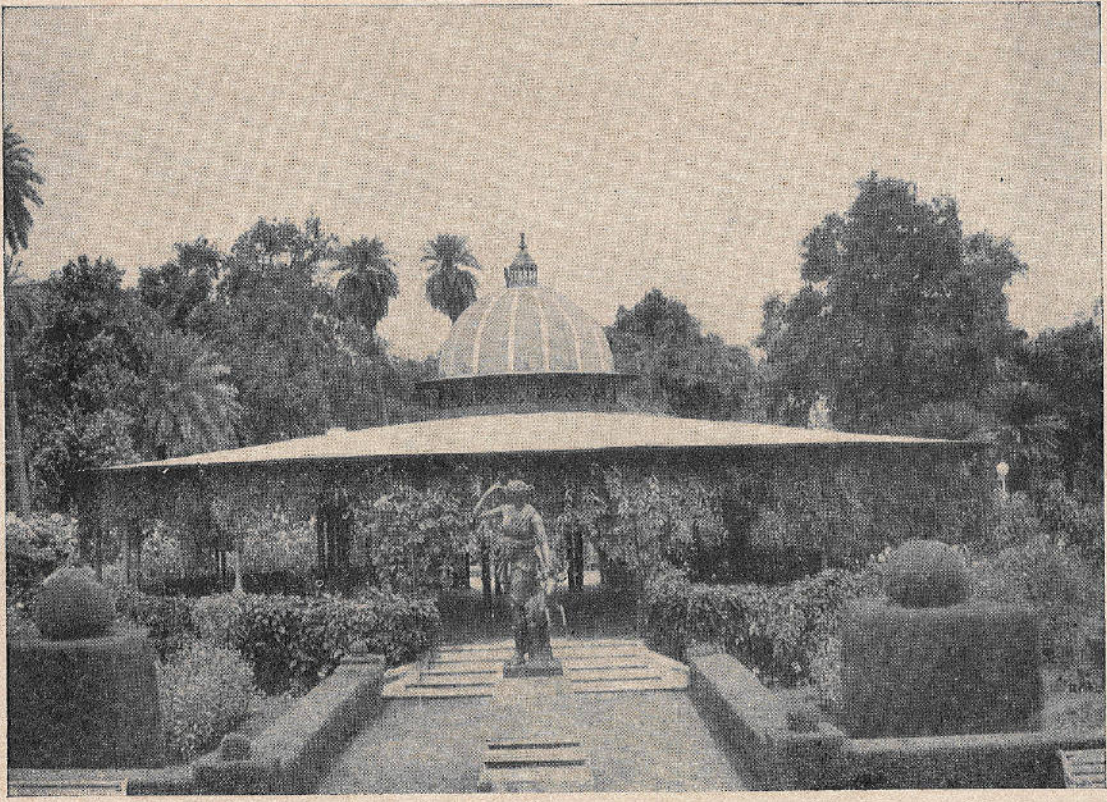

28
२८

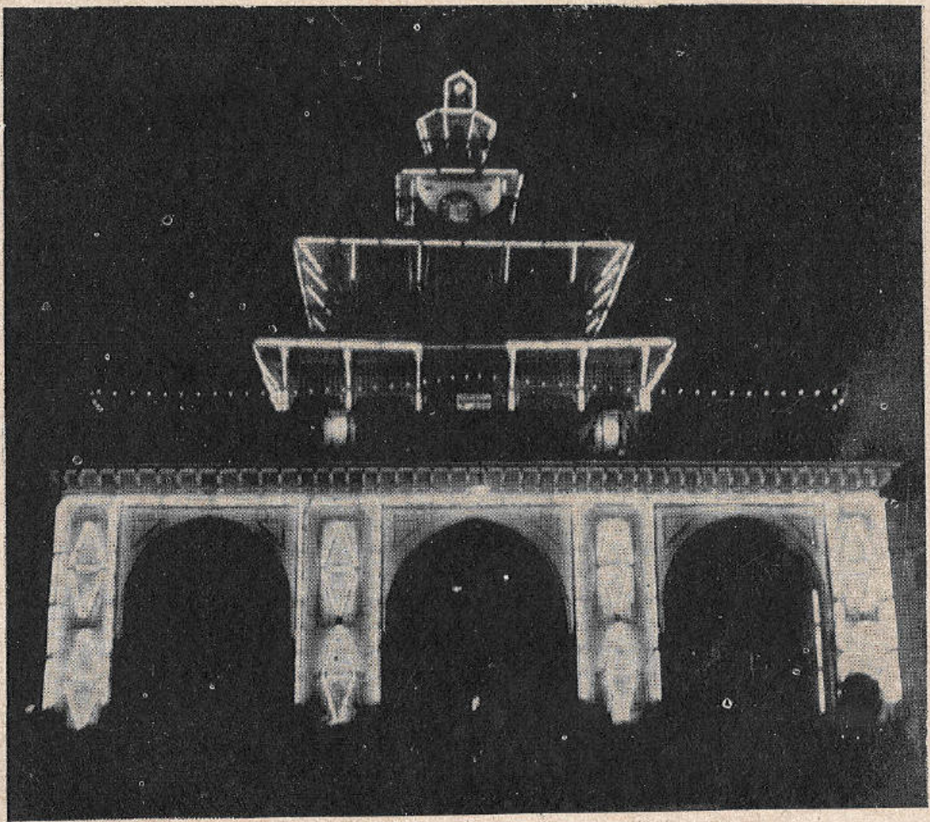

29
२९

28 **Band Stand** (Sayajibaug)–Music in impressive surroundings.

29 **Mandvi**–Decorated with Electric lightings.

30 **Local Self Government Building** Khanderao Market.

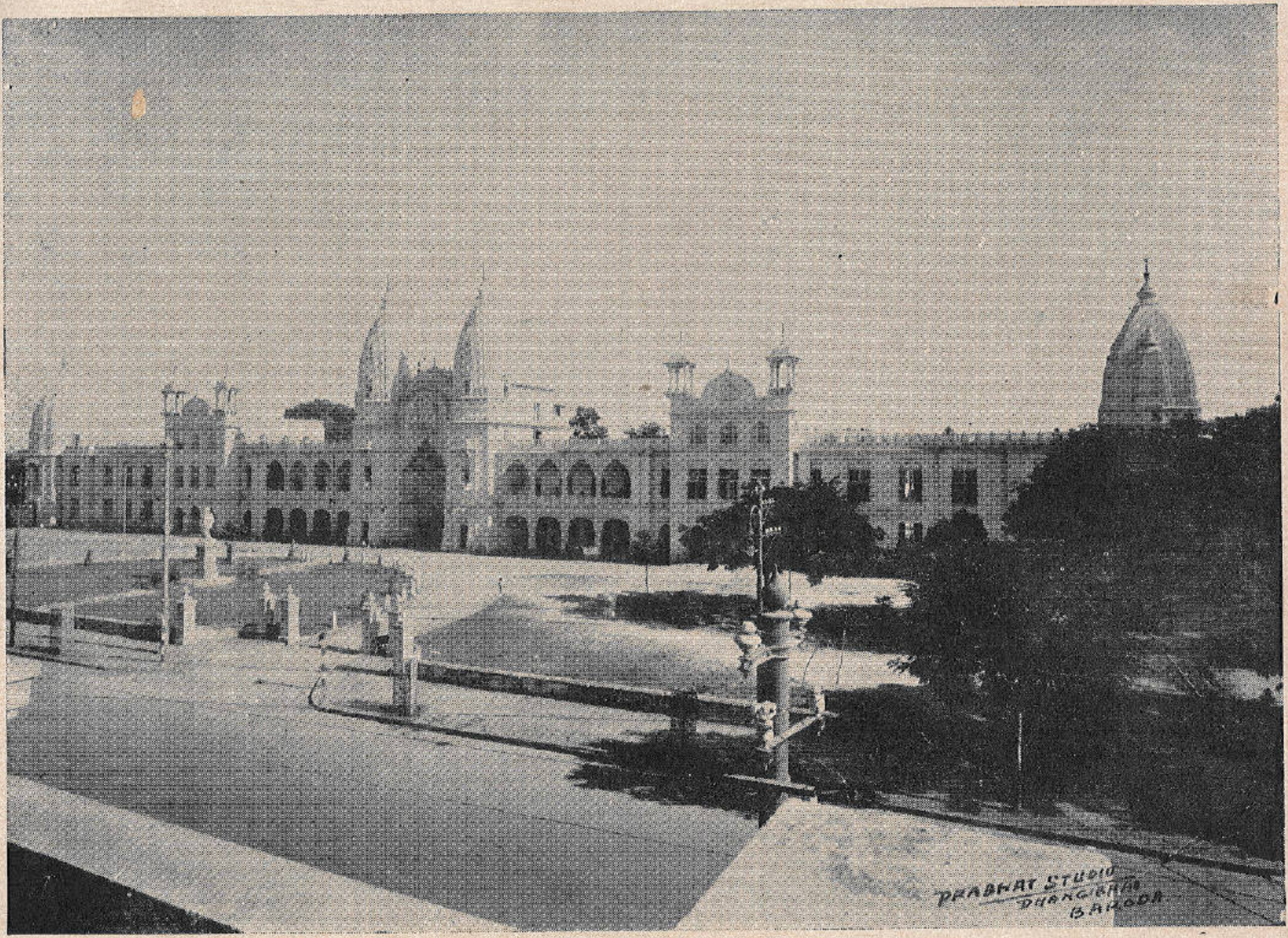

30
३०

૨૮ **બેન્ડ સ્ટેન્ડ**–સયાજીબાગમાંનું આકર્ષક ઉપવન બેન્ડના મધુર સુરો માટે રળીઆમણી જગ્યા.

૨૯ **માંડવી** – જુના શહેરની મધ્યમાંનું માંડવીને ઇલેકટ્રીક શણગાર સજ્યો છે.

૩૦ **વડોદરા નગરપાલિકા** ખંડેરાવ માર્કેટ

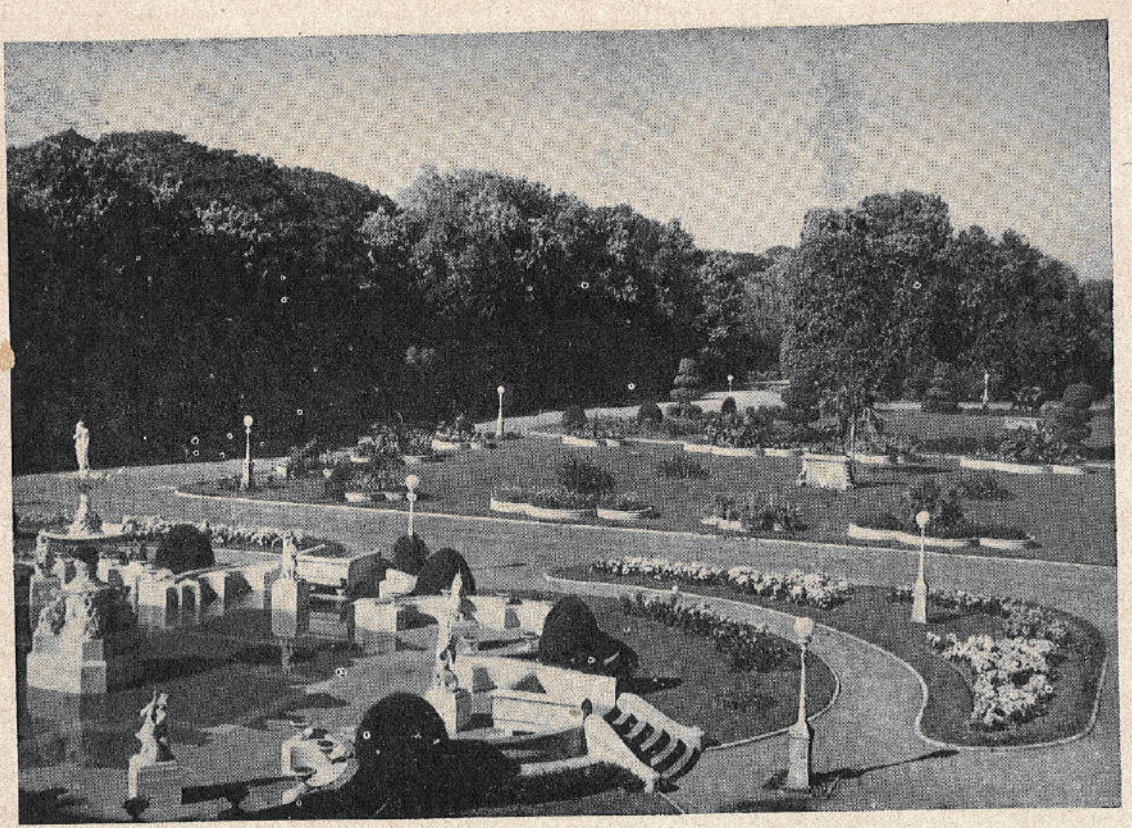

31
૩૧

31 Gardens in Laxmi Vilas Palace– A beautiful garden with green surroundings and Italian statues.

32 Polo Pavilion–All meet & play at Maharaja Pratapsingh Coronation Gymkhana.

૩૧ **લક્ષ્મી વિલાસ મહેલમાંનુ ઉપવન**–અને ઇટાલીઅન પ્રતિમાઓ.

૩૨ **પોલો પેવીલીઅન**–બહારની અને અંદરની રમતો માટેનું સૌંદર્ય સ્થાન.

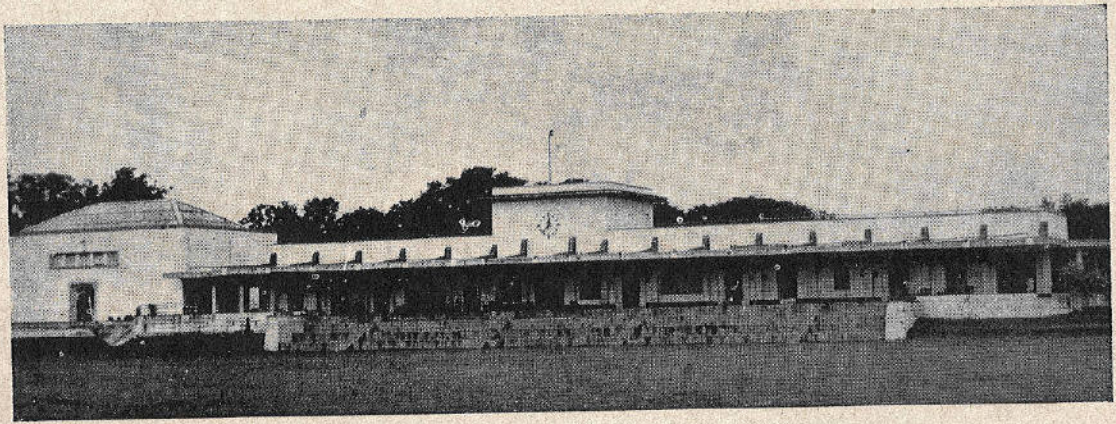

32
૩૨

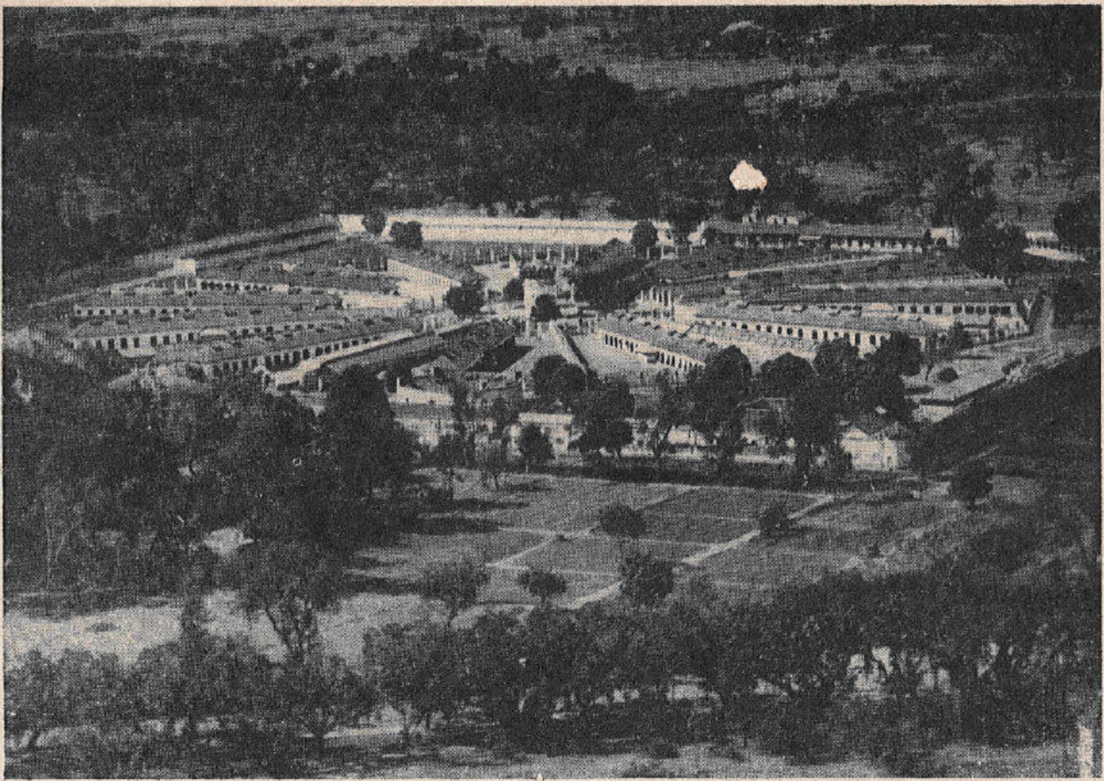

33
33

33 **Aerial View of Central Prison–**
A model after Paris Prison.

૩૩ **મધ્યસ્થ તુરંગનું વિહંગ દૃશ્ય–**
પેરીસના કારાગૃહની પ્રતિકૃતિ

BARODA—THE TOWN OF SUPREME EDUCATION

વડોદરા-શ્રેષ્ઠ શિક્ષણની અજોડ નગરી

GATEWAY TO EDUCATIONAL AND INDUSTRIAL TOWN

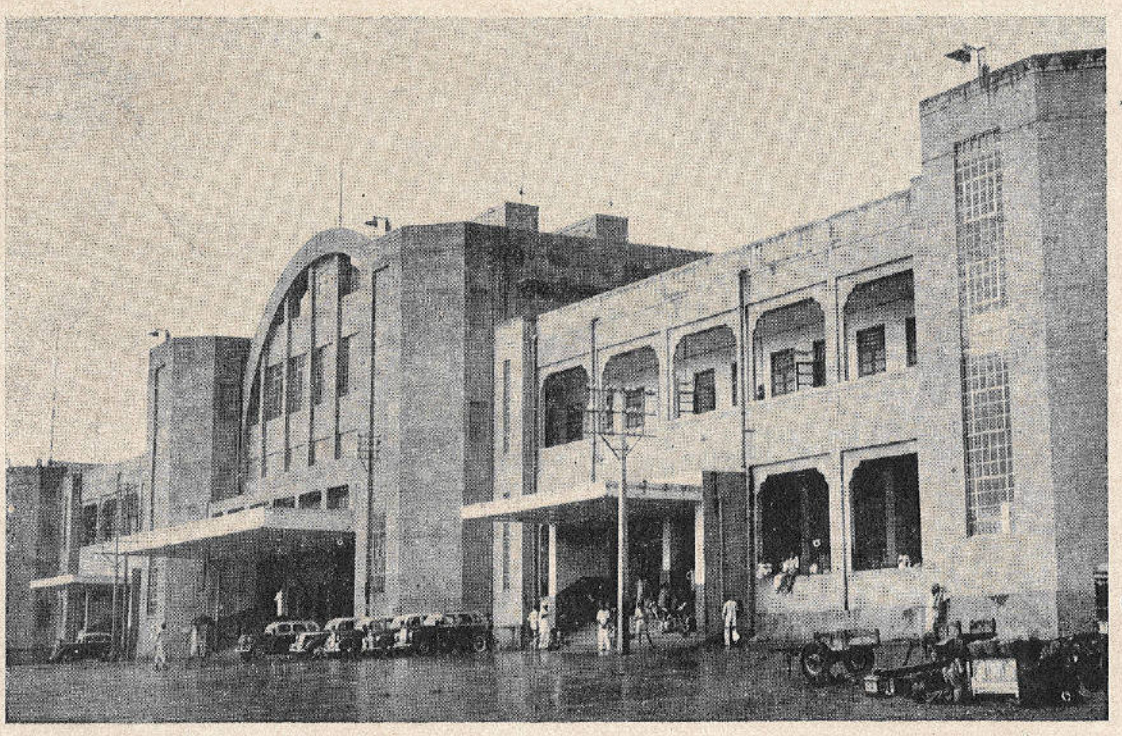

34
૩૪

THE GREATEST EDUCATOR OF NATION

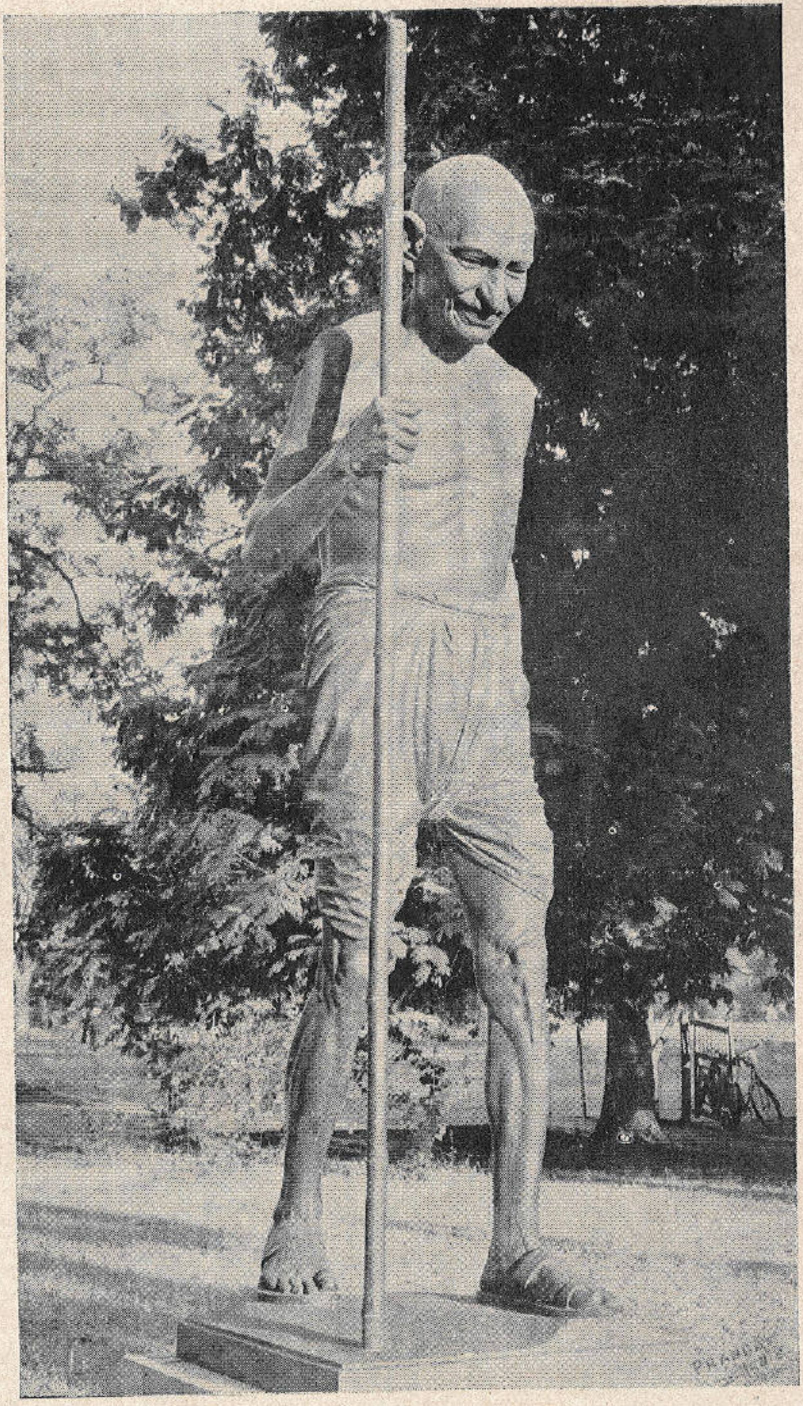

35
૩૫

34 Remodelled Baroda Station.

૩૪ અદ્યતન વડોદરા સ્ટેશન.

35 Mahatma Gandhi – Father of Indian Nation.

૩૫ વિશ્વ વંદનીય પૂ. બાપુજી-મહાત્મા ગાંધી.

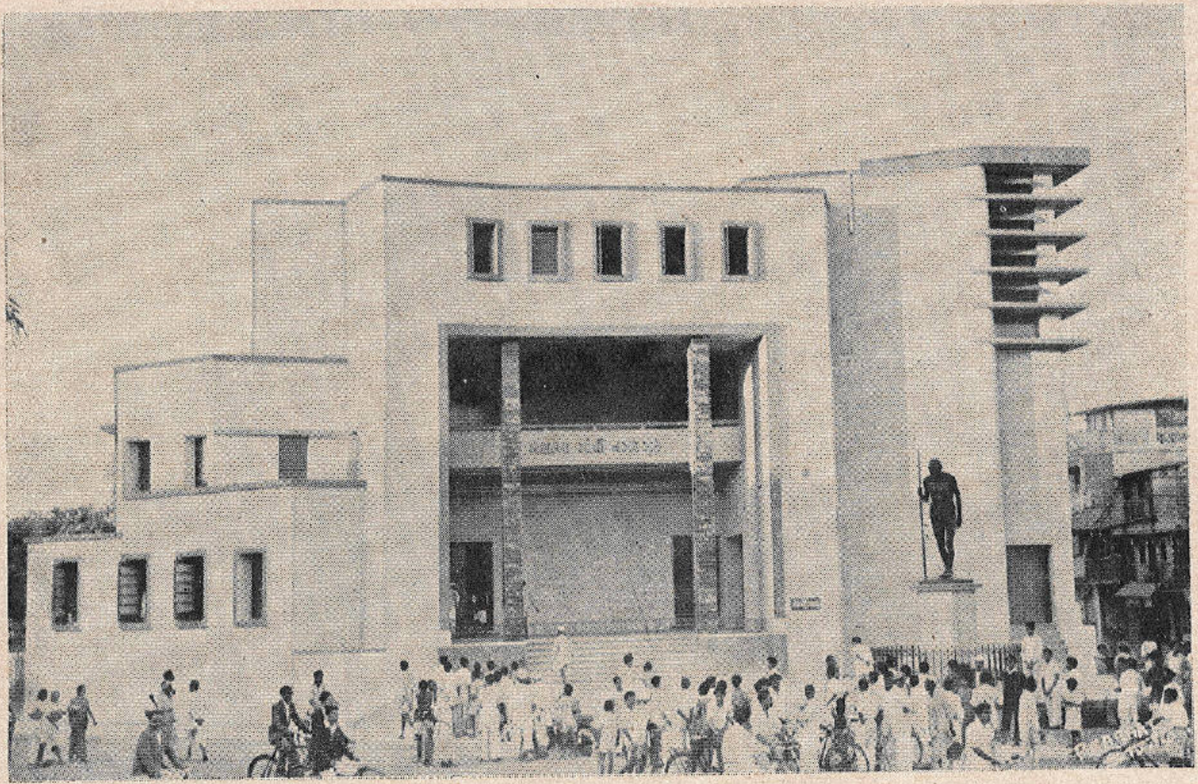

36
૩૬

36 **Gandhi Nagargrah**–Town Hall.

37 **Municipal Health Museum**–Imparts health and sanitary education.

38 **Shree Deepak Open Air Theatre**–People's Theatre built by municipality with Modern Theatrical equipments. Accomodates 5000 people at a time.

39 **Museum with Art & Picture Gallery**–Old relics of Bhartiya Culture and Civilisation.

૩૬ **ગાંધી નગરગૃહ**–ટાઉન હોલ.

૩૭ **મ્યુનિસિપલ હેલ્થ મ્યુઝિયમ**–નમુનાઓ વિ. થી પ્રજાને આરોગ્ય સંબંધી રસપ્રદ માહીતી આપે છે.

૩૮ **શ્રી દીપક ઓપન એર થીએટર**–૫૦૦૦ પ્રેક્ષકો બેસી શકે તેવું વિશાળ નાટયગૃહ–આધુનિક રંગભુમિના તમામ સગવડોથી સજ્જ થયેલ છે.

૩૯ **મ્યુઝીયમ–સંગ્રહસ્થાન**–સંગ્રહસ્થાનમાં શું જોશો ? મહારાજા ભોજના સમયના ભોજપત્રો અને પીકચર ગેલેરી.

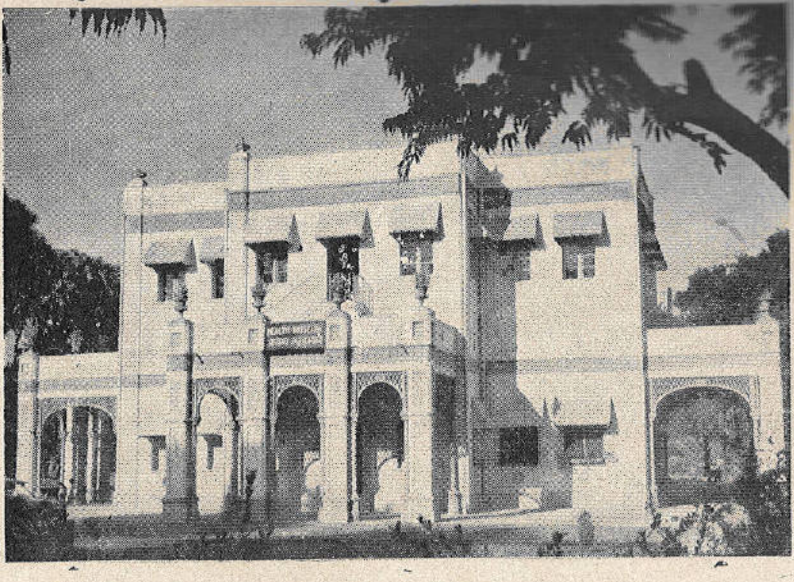

37
૩૭

38
૩૮

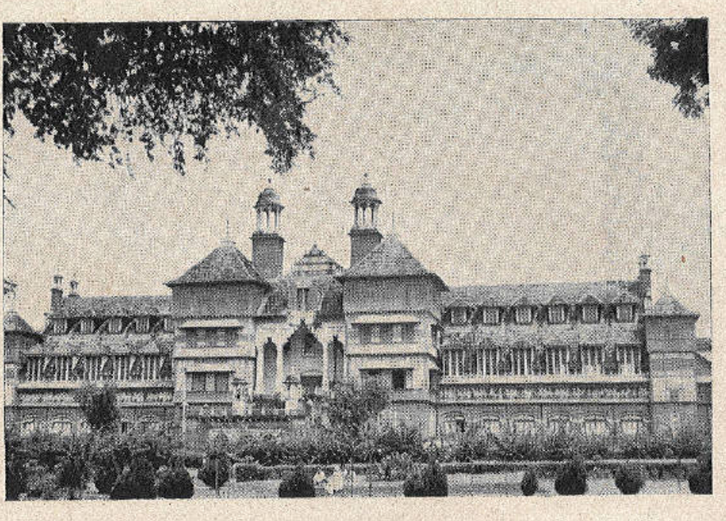

39
૩૯

40
४०

40 **Rajasthani Pichhwai in Museum**-A procession of Gopies in Shree Nathji's temple.

41 **Medical College Baroda**-Seat of learning scienif.c Medicine.

42 **Home Science College**-Women's College of Domestic Science, first of its kind in India.

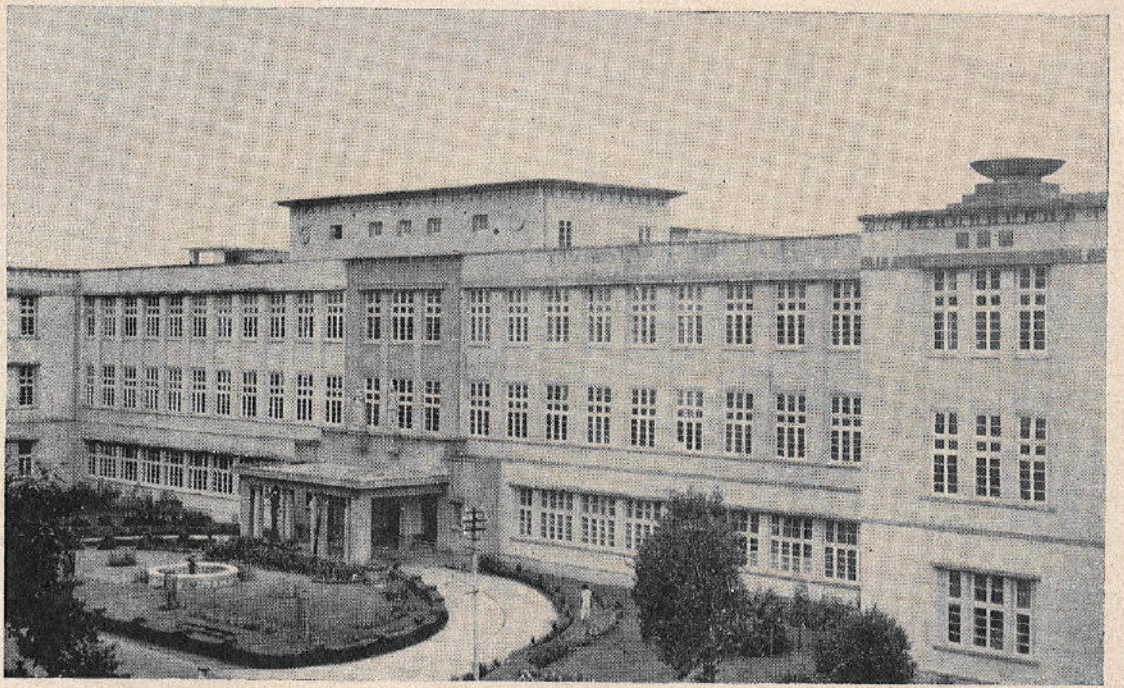

41
૪૧

42
૪૨

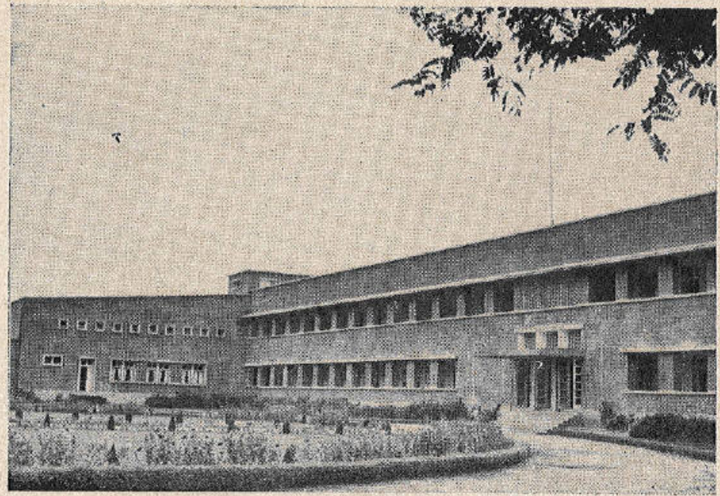

૪૦ **ગોપીઓ**–રાજસ્થાની પીછવાઇ–શ્રીનાથજીમાંનું દશ્ય.

૪૧ **મેડીકલ કોલેજ** – આધુનિક સ્થાપત્યનો નમુનો

૪૨ **હોમ સાયન્સ કોલેજ**–ભારતભરની પહેલીજ ગૃહવિજ્ઞાનનું શિક્ષણ આપતી મહાશાળા.

44
४४

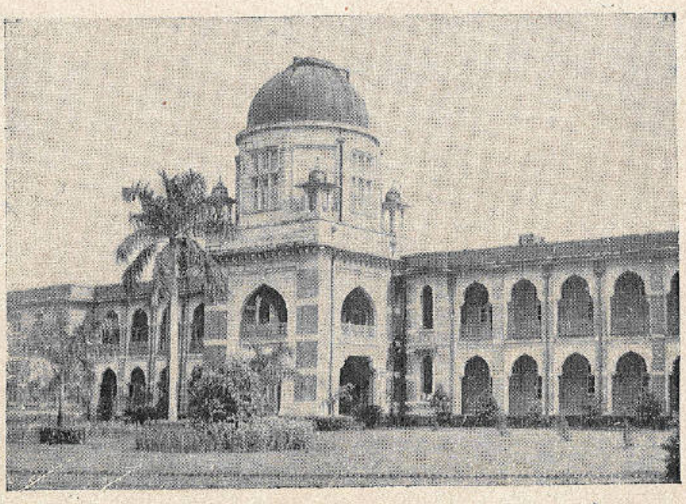

43
४३

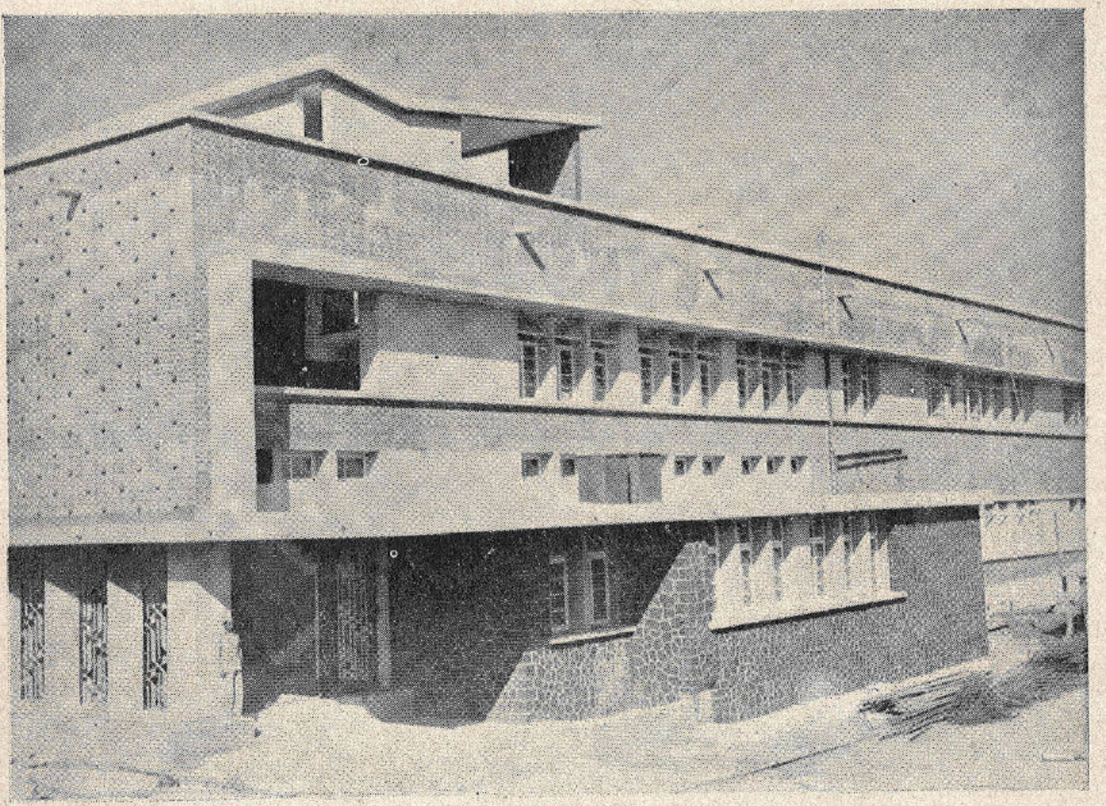

43 **Science College**–With astronomical Dome.

44 **Polytechnic College.**

45 **Modern Balmandir.**

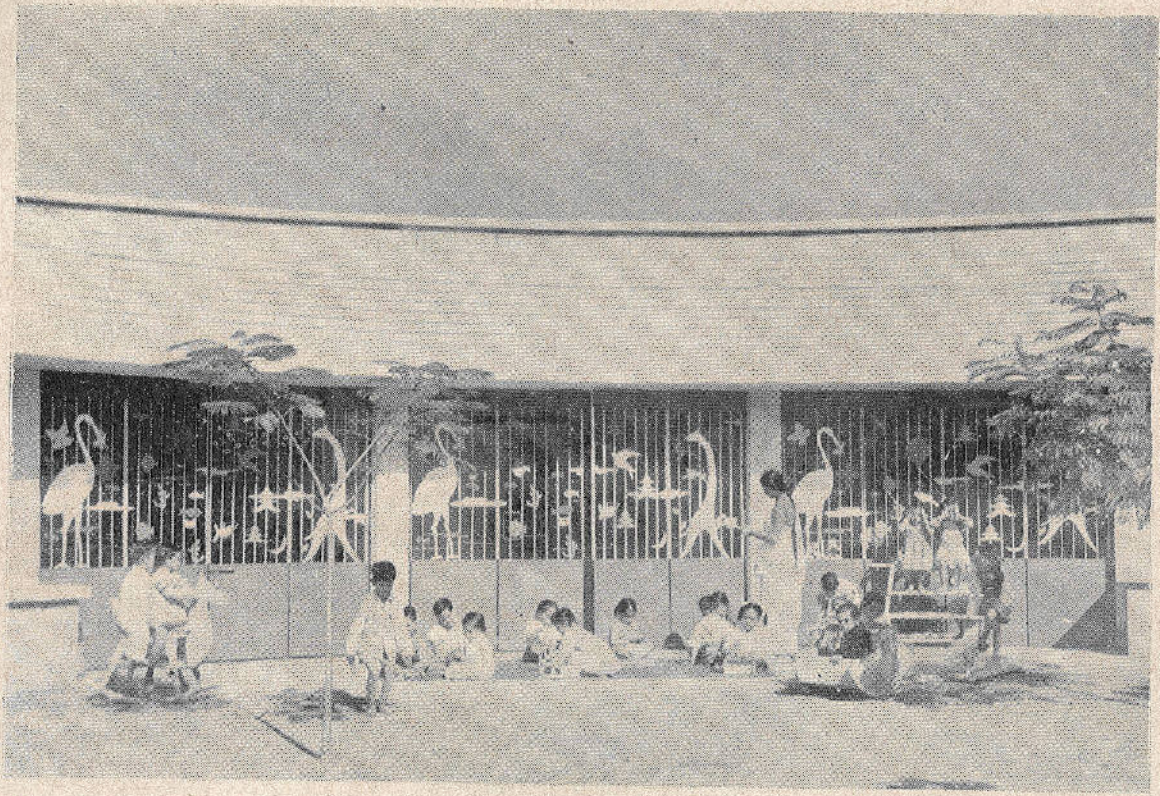

45
૪૫

૪૩ **સાયન્સ કોલેજ**–ઘુમ્મટમાં સુસજ્જ વેધશાળા.

૪૪ **પોલીટેકનીક કોલેજ.**

૪૫ આધુનિક ચિત્રોથી ભરપુર–**આદર્શ બાલમંદીર.**

46
૪૬

47
૪૭

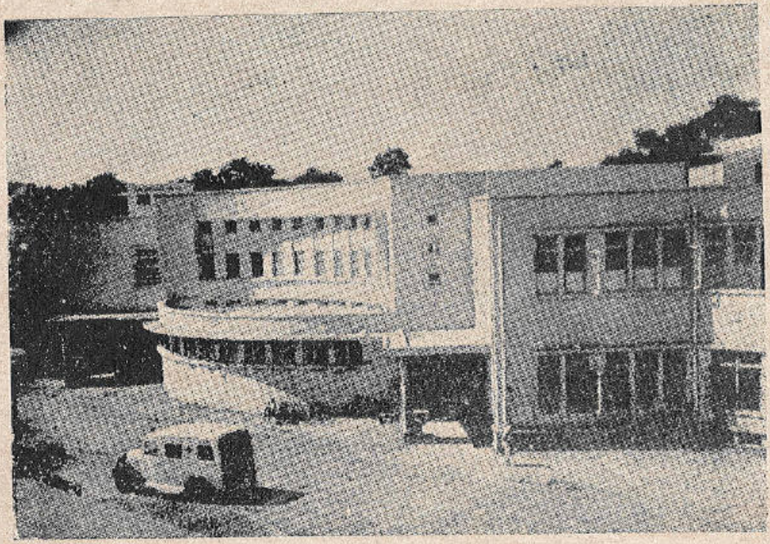

46 **Sayaji General Hospital.**

47 **Out patient Department of State Hospital.**

48 **Baroda Medical Association Hall.**

49 **Nurse's School & Residence.**

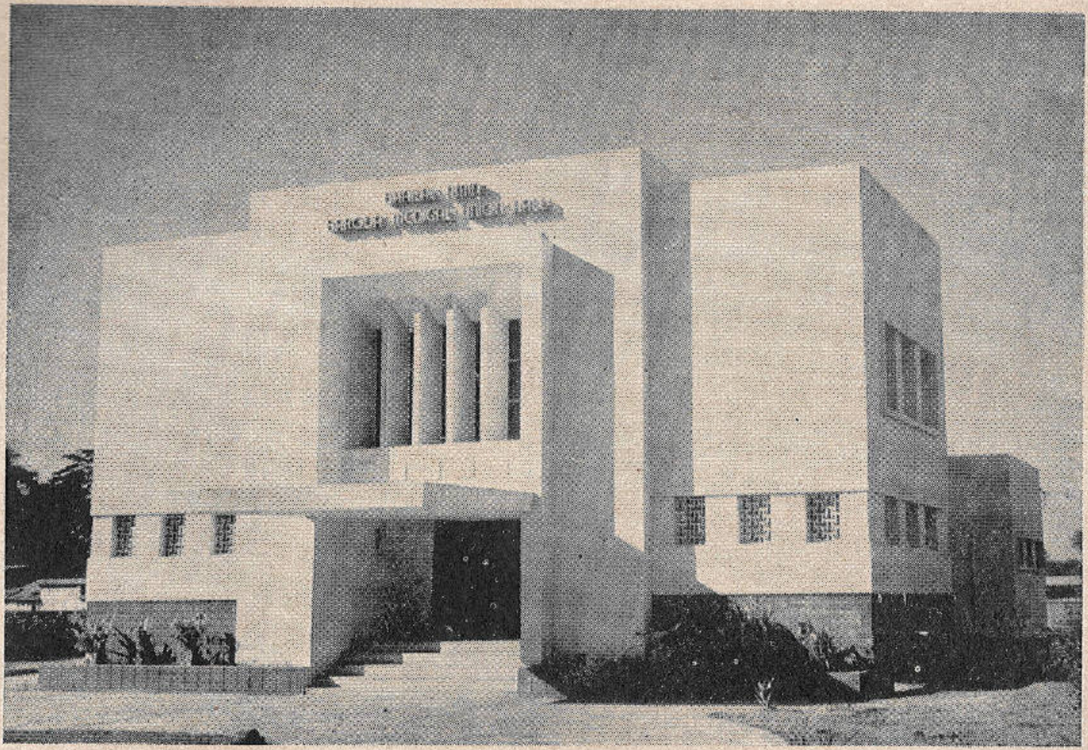

48
૪૮

49
૪૯

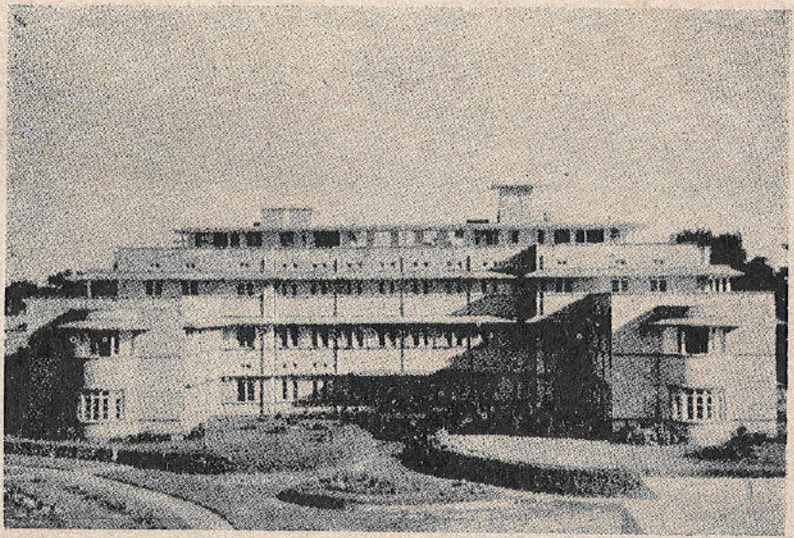

૪૬ સયાજી મુખ્ય રૂગ્ણાલય.

૪૭ હોસ્પીટલનો બહારનો વિભાગ'

૪૮ બરોડા મેડીકલ યુનીયન હોલ.

૪૯ પરિચારિકાઓની સ્કુલ અને રહેઠાણ.

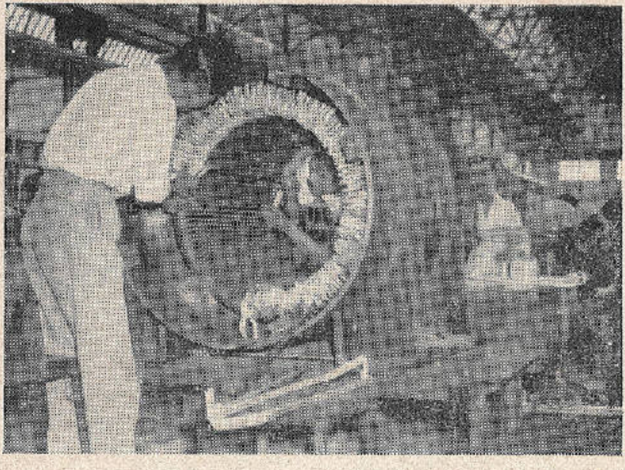

BARODA-THE TOWN OF PROGRESSING INDUSTRIES

વડોદરા-આગળ ધપતા ઉદ્યોગોની નગરી

50 **The Baroda Spinning & Weaving Mills Co. Ltd.** (Textile Mill)
૫૦ **વડોદરા સ્પીનીંગ એન્ડ વીવીંગ મીલ્સ કું. લી.** (કાપડની મીલ)

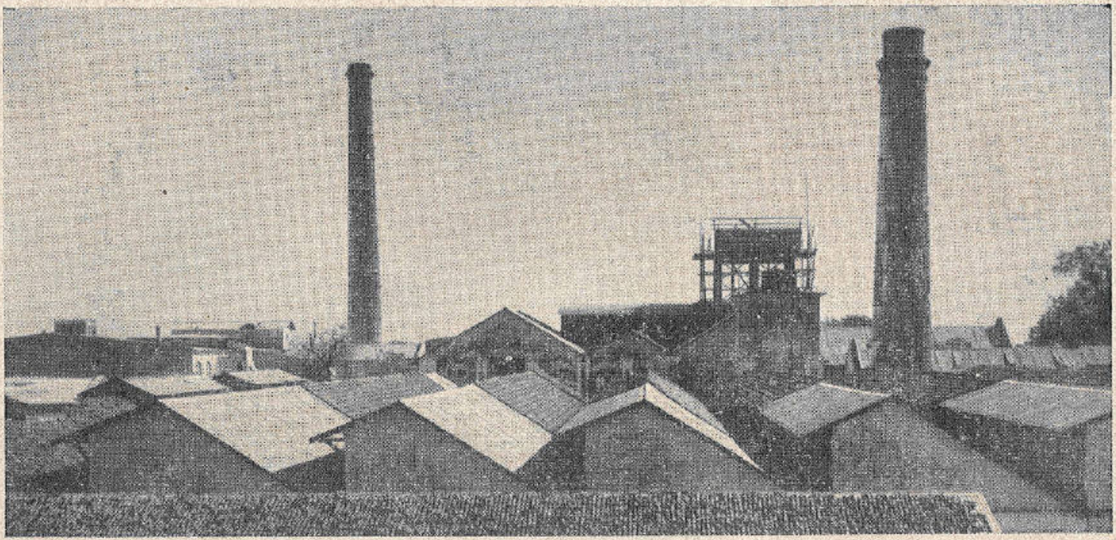

50
૫૦

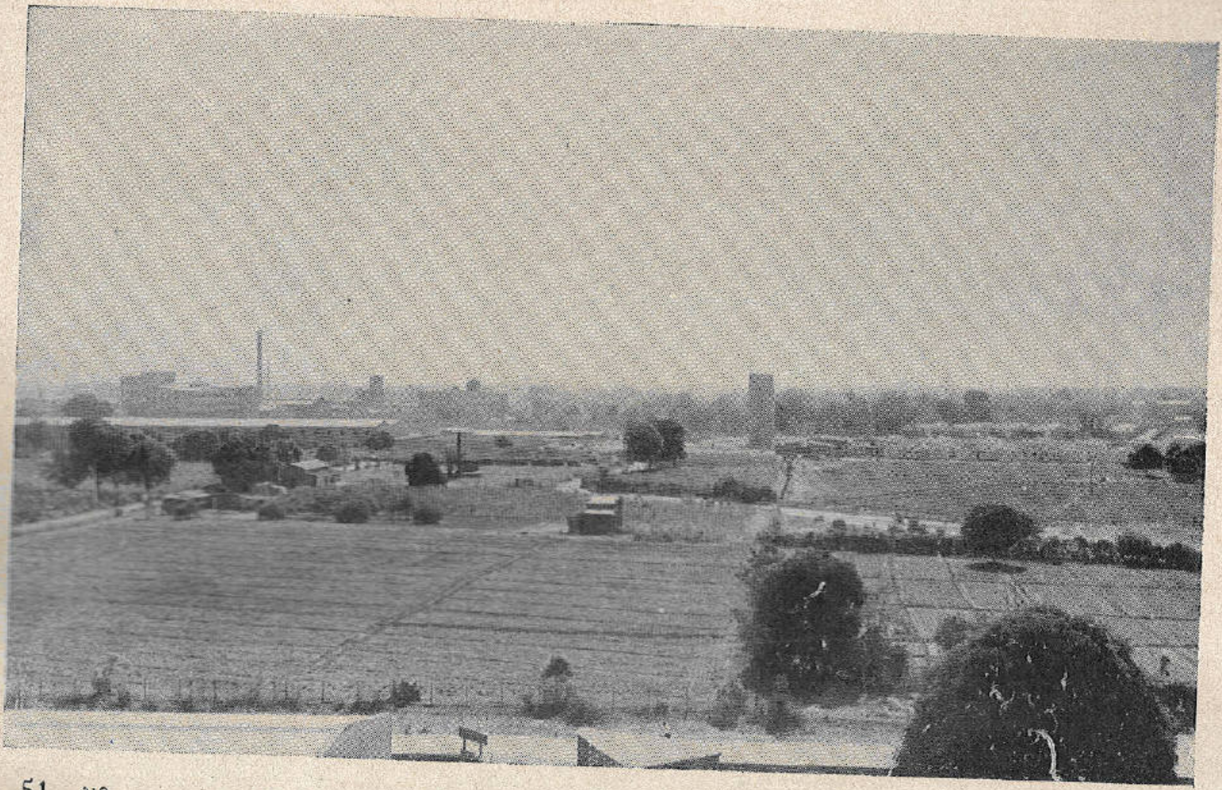

51 ૫૧

51 Aerial View of Industrial Estate.

52 Alembic Group of Industries-(Pharmaceutical Concern and Glass Factory).

૫૧ બરોડાનો સુવ્યવસ્થિ ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ એસ્ટેટ.

૫૨ એલેમ્બીક દવાનાં કારખાના અને ગ્લાસ ફેક્ટરી.

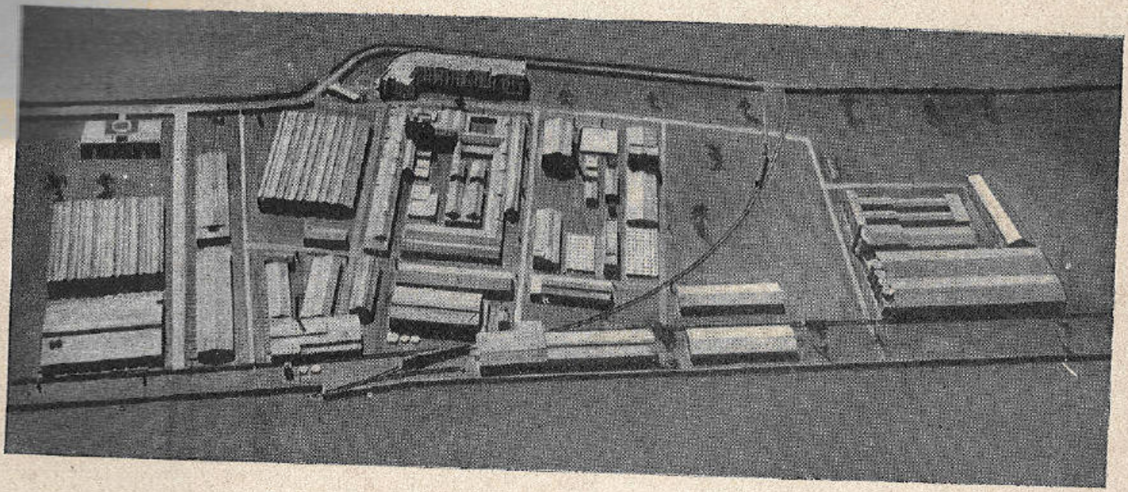

52
૫૨

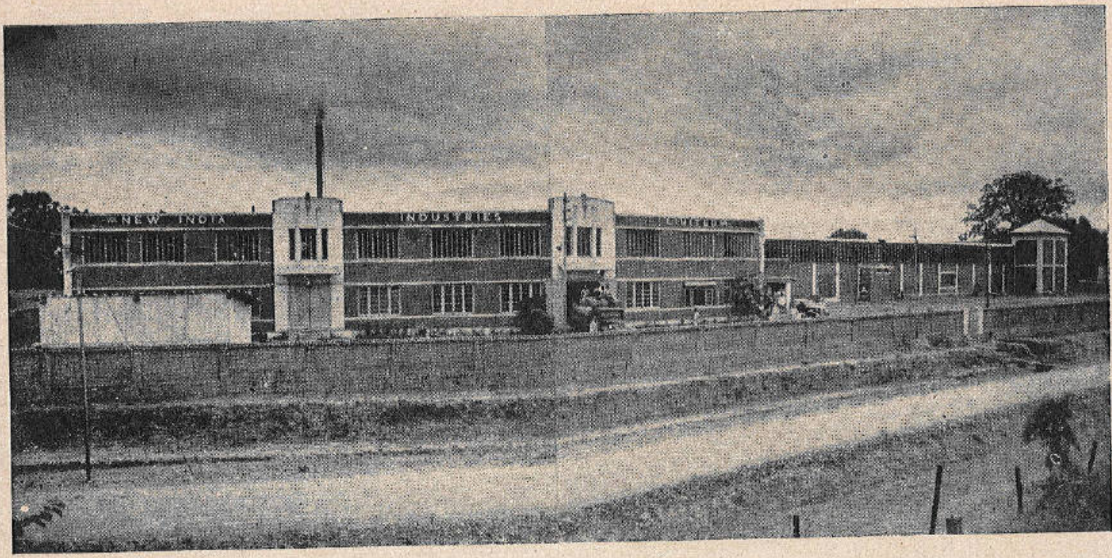

53
૫૩

53 **New India Industries.**

54 **Sarabhai Chemicals**
(Pharmaceutical Industries)

૫૩ ન્યુ ઇન્ડીઆ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

૫૪ સારાભાઇ કેમીકલ્સ.
(દવાઓનું કારખાનું)

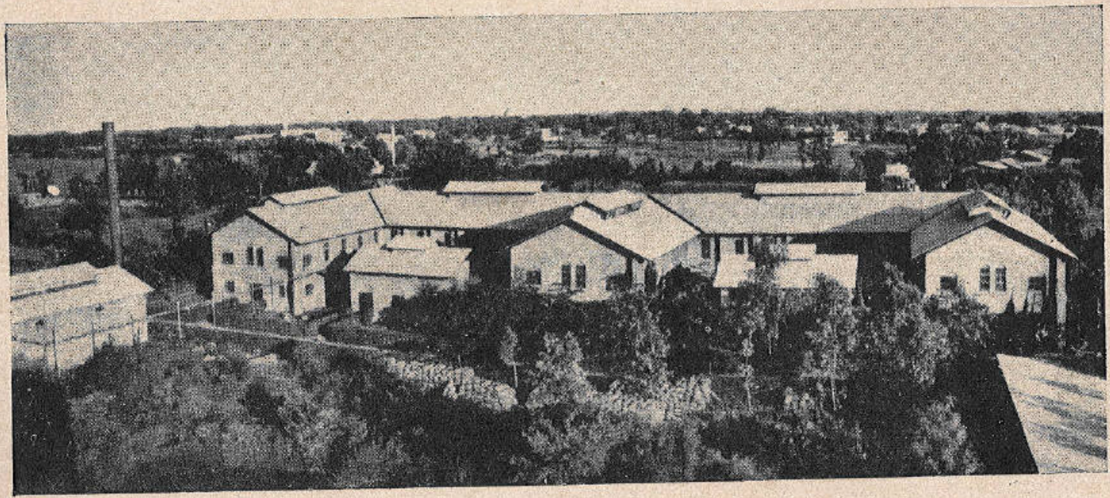

54
૫૪

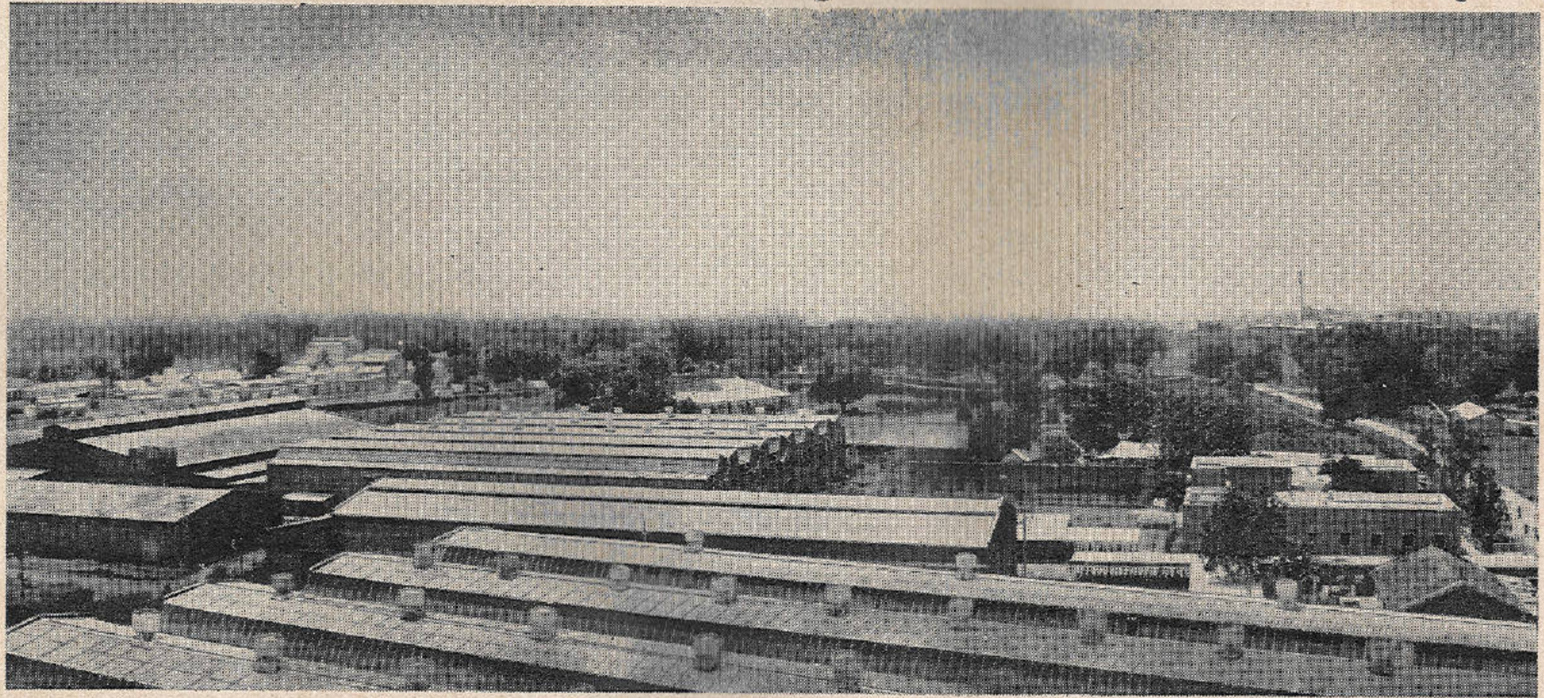

55
૫૫

55 **'Jyoti Limited'** for Pumps, Electric Motors and Calor – Emag Switchgear products.

૫૫ **'જ્યોતિ લીમીટેડ'**–પાણીના પંપો, ઇલેક્ટ્રીક મોટર અને સ્વીસગેર બનાવવાનું કારખાનું.

BARODA
KALIDEOSCOPIC TOWN

વડોદરા-બહુરૂપની નગરી

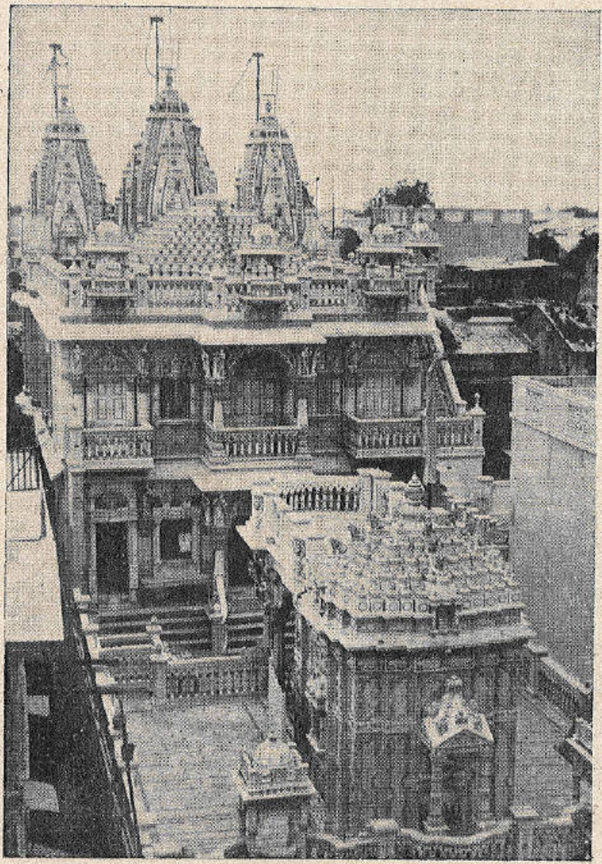

56
૫૬

56 **Jain-Temple**-A Jain Temple on the Mahatma Gandhi Road - a famous Jain Architecture.

57 A superbly carved niche showing Royal Procession on elephant, on the west wall of the **Kalika Mata Temple** near the Hira Gate at Dabhoi. 13th century A. D.

58 **Suryanarayan Temple**-An ancient Temple of the Sun-God at Raopura.

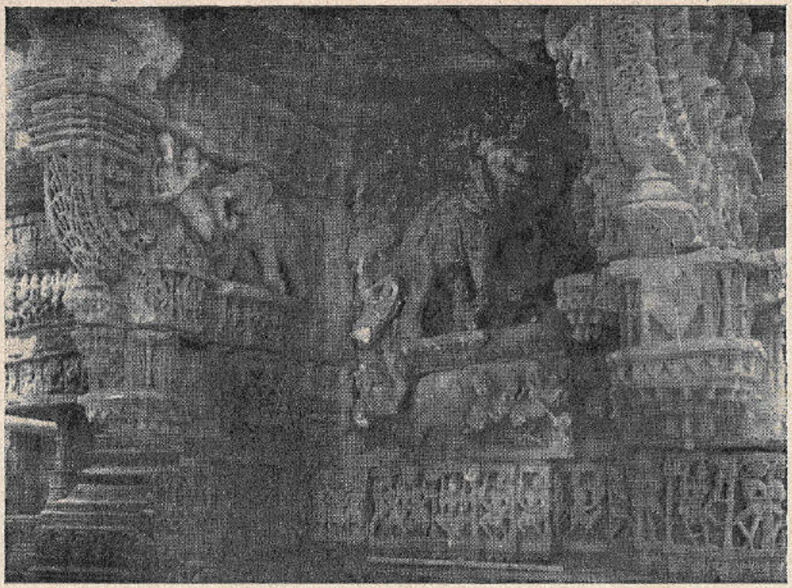

57
૫૭

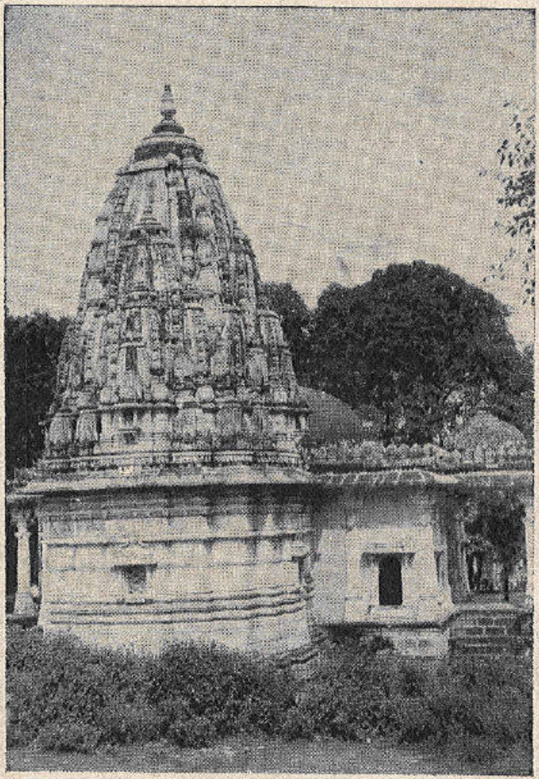

58
૫૮

૫૬ **જૈન મંદિર**-લહેરીપુરા દરવાજા અને માંડવી દરવાજા વચ્ચે આવેલા મહાત્મા ગાંધી રોડ પર આવેલું આ મંદિર જૈન દેરાસરોની કલાકારીગરી અને સ્થાપત્યનો નમુનો.

૫૭ ૧૩ મી સદીમાં હીરાભાગોળ દરવાજા નજીક કાલીકા માતાના મંદીરની પશ્ચિમ દીવાલ પરના ગોખમાં ઉત્કૃષ્ટરીતે તુંડારાયેલી હાથી ઉપરની શાહી સ્વાગતનું મનોહર દ્રસ્ય.

૫૮ **સૂર્યનારાયણ મંદિર**-શહેરની મધ્યમાં આવેલું પ્રાચીન સૂર્ય મંદિર.

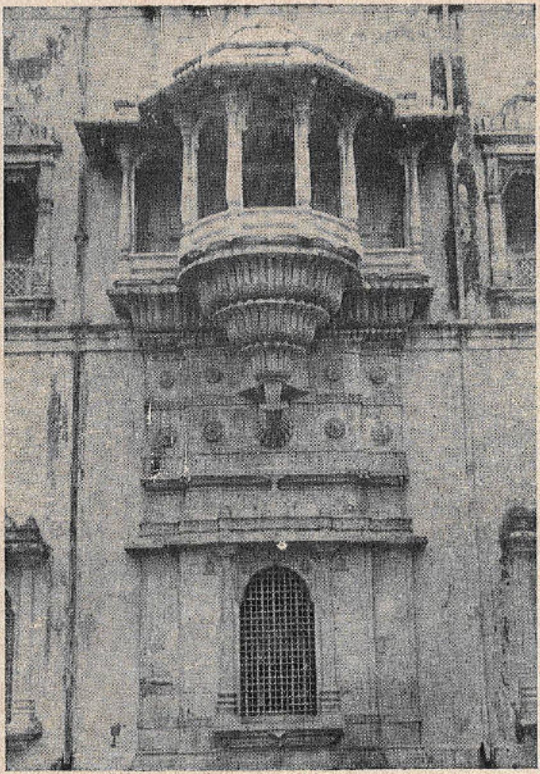

59
૫૯

60
૬૦

59 **Bhadra-Zarukha**-3hadra-Zarukha reminding of the mugal architecture-The Lotus is Carved from a Single Stone.

60 **Birds Eyeview of Mandvi and City**-Baroda was planned and designed as it appears on the Turkish Game "Chopat" with four main roads on four sides and Mandvi in the Centre.

61 **The Secretariat**-The secretariat and Collectve's off.ces as also other Government offices are Centred.

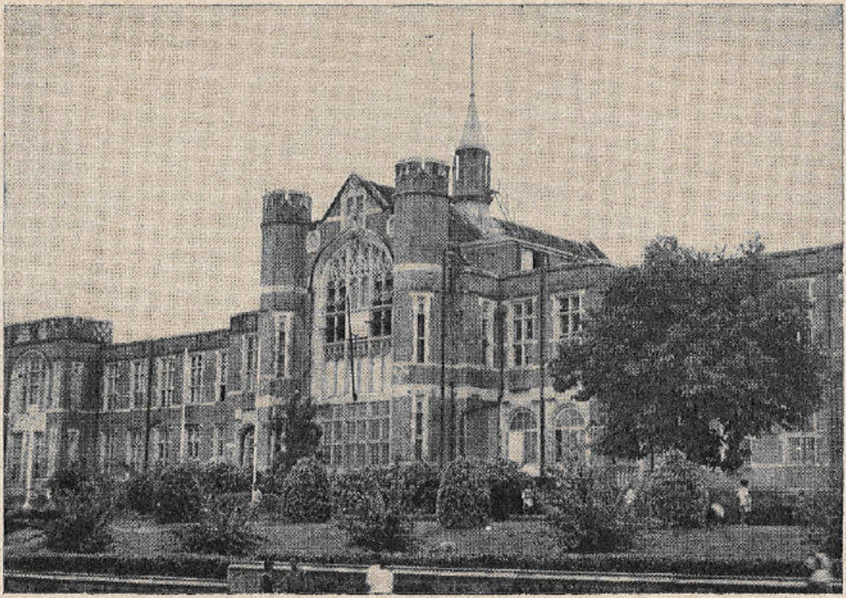

61
૬૧

૫૯ **ભદ્ર કચેરીમાં આવેલો ઝરૂખો**-તેની નીચેનું કમળ એક જ પત્થરમાંથી કોરવામાં આવ્યું છે, બાબીવંશની સ્મૃતિ.

૬૦ **માંડવીનું વિહંગ દ્રશ્ય**-તુર્કીનગર રચના પ્રમાણે ચોપટના આકારે બંધાએલિ જુના નગરના મધ્યમાંનું વિહંગ દ્રશ્ય.

૬૧ **કોઠી કચેરી**-કમિશ્નર, કલેકટર અને જીલ્લાની ઘણી કચેરીઓને આવરી લેતું વિશાળ કેન્દ્રીય સરકારી ભવન

MODEL—WATER DISTRIBUTION PLANT to the City of Baroda, having about 2,95,800 Population

THE AJWA WATER LAKE, FILTER BEDS & TANK

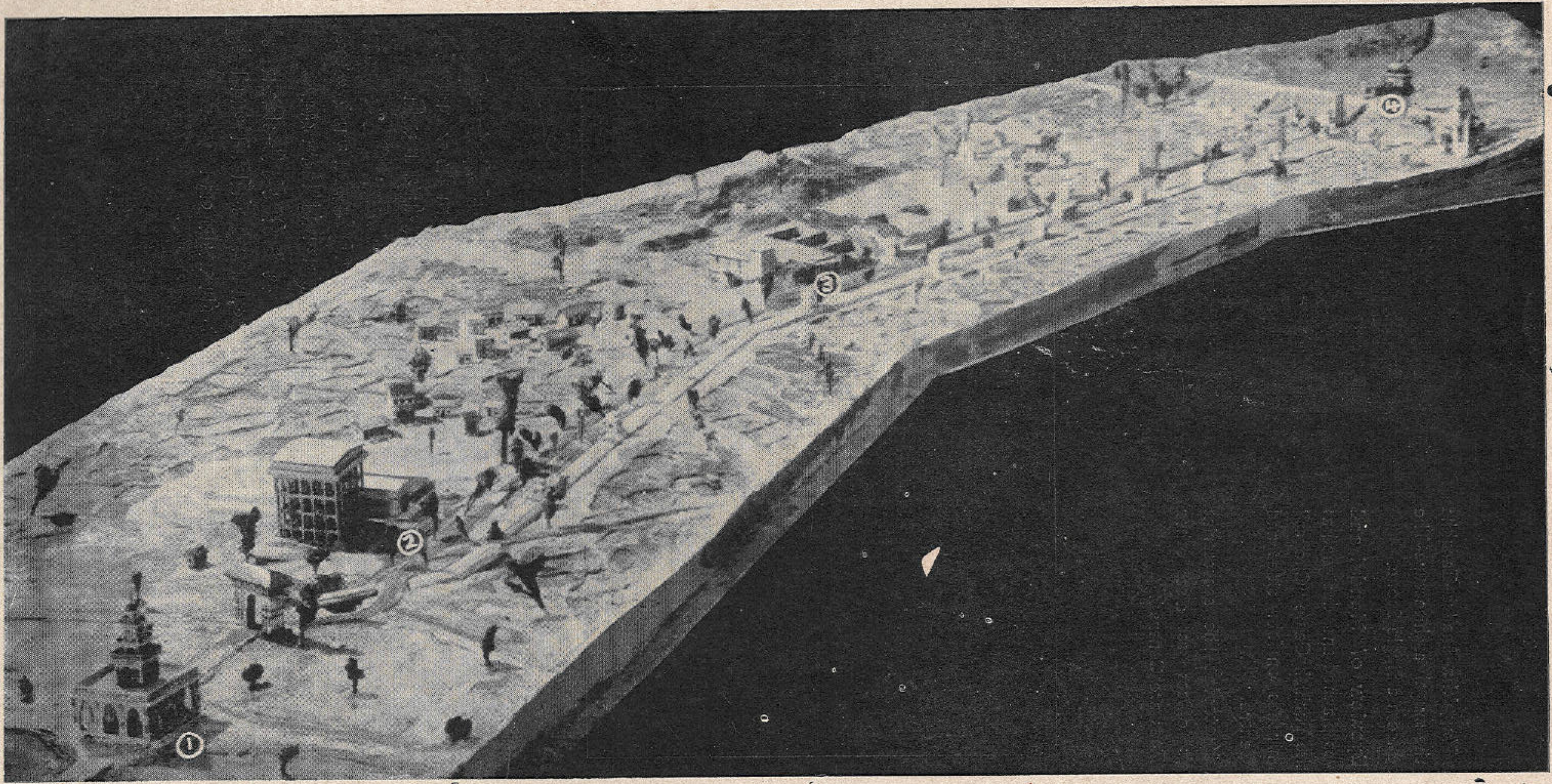

62 **Ajwa**–Construction in 1891, length 14,400 feet. Height 56 feet. Capacity–1717 M. C. F. T.
(1) Mandvi (the heart of the City) (2) The Over head tank. (3) The Nimeta Filters. (4) Shri Sayaji Sarovar–AJWA.
Water Pipe line for clean water, introduced by the illustrious Rulerf Shri Sayaji Rao III the Maharajah of Baroda.
Human Body Consists of 85% Water. Use clean water and prevent Water borne Discases.

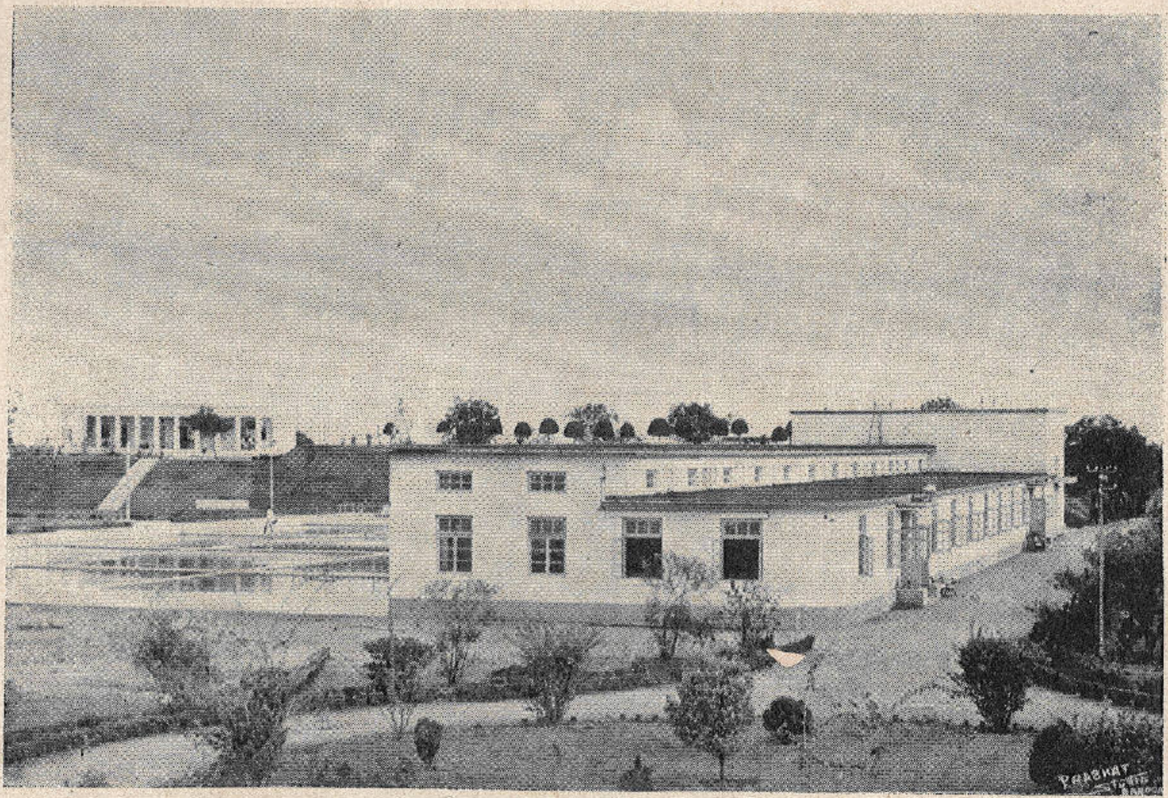

63
૬૩

63 **Nimeta**–Filter Beds and Hill Gardens–a spot of Picnic and Education.

૬૨ **આજવા**–વડોદરાની પ્રજાને શુદ્ધ નિર્મળ પાણી આપવાની વ્યવસ્થા. (૧) વડોદરામાં પાઈપ લાઈનથી પાણી ઠેઠ માંડવી સુધી લવાયું છે તે દૃશ્ય. (૨) પાણીની ભવ્ય ટાંકી (૩) ધી નીમેટા ગળણી પડો જ્યાં પાણી ગળાય છે. (૪) શ્રી સયાજી સરોવર જ્યાં પાણી પુરવઠો ભરાય છે.

· ૬૩ **નીમેટા**–ગળણી પડો અને હીલ ગાર્ડન્સ. ઉજાણી સાથે શિક્ષણ દેતી રમણીય જગ્યા.

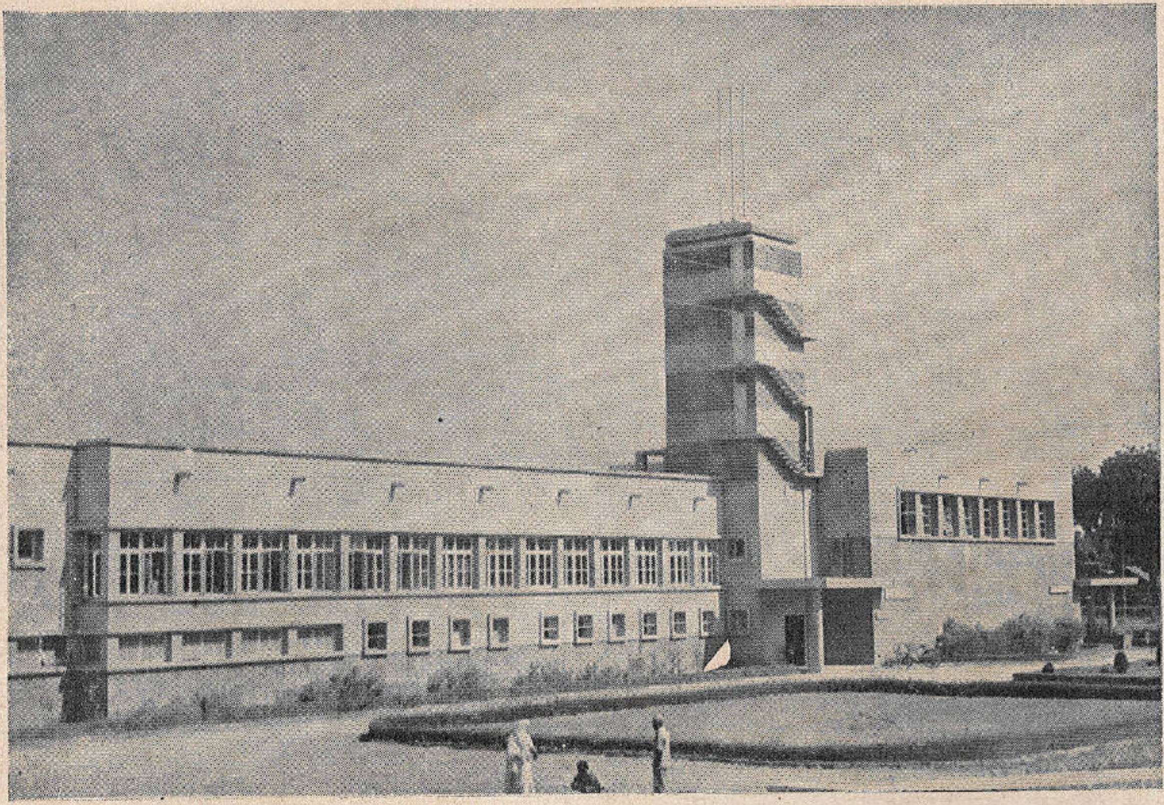

64
٦٤

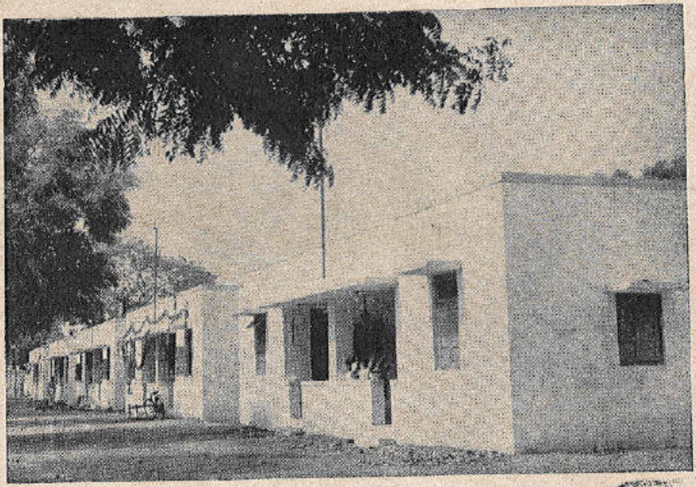

65
٦٥

64 **University Pavalion**

65 **Municipal Employee Quarters**

66 **Swimming Pool**

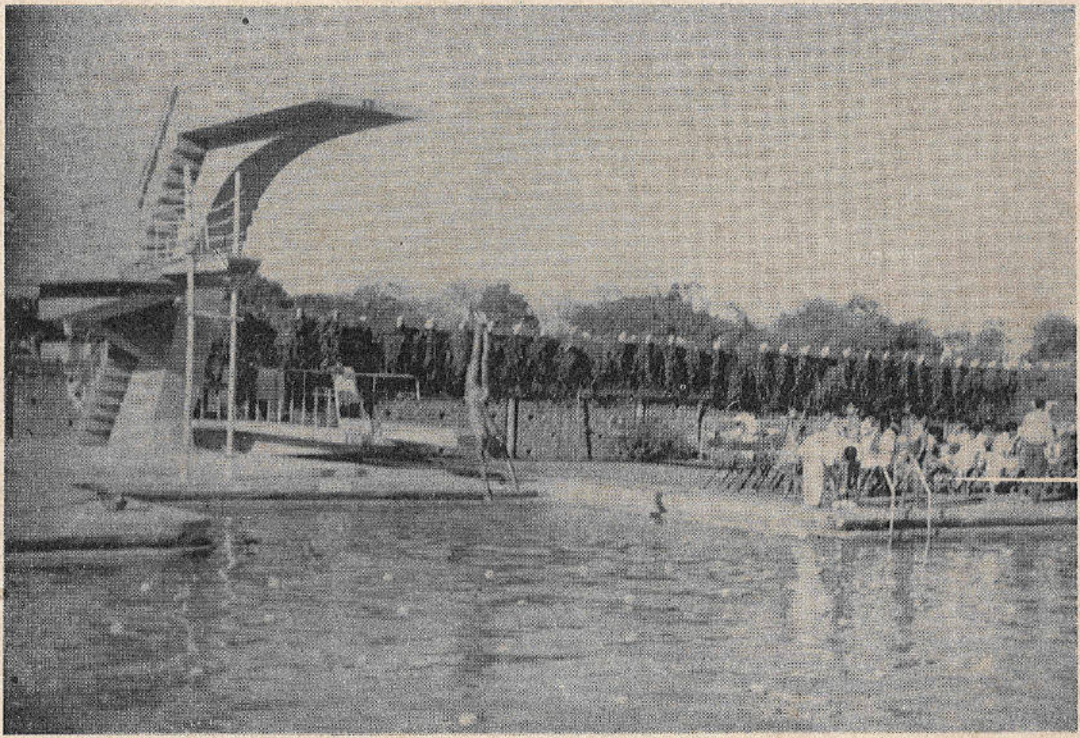

66
૬૬

૬૪ યુનિવર્સિટી પેવીલીઅન

૬૫ મ્યુનિસિપાલિટિના કર્મચારી-ઓનાં રહેઠાણાં

૬૬ સ્વીમીંગ પુલ

67
૬૭

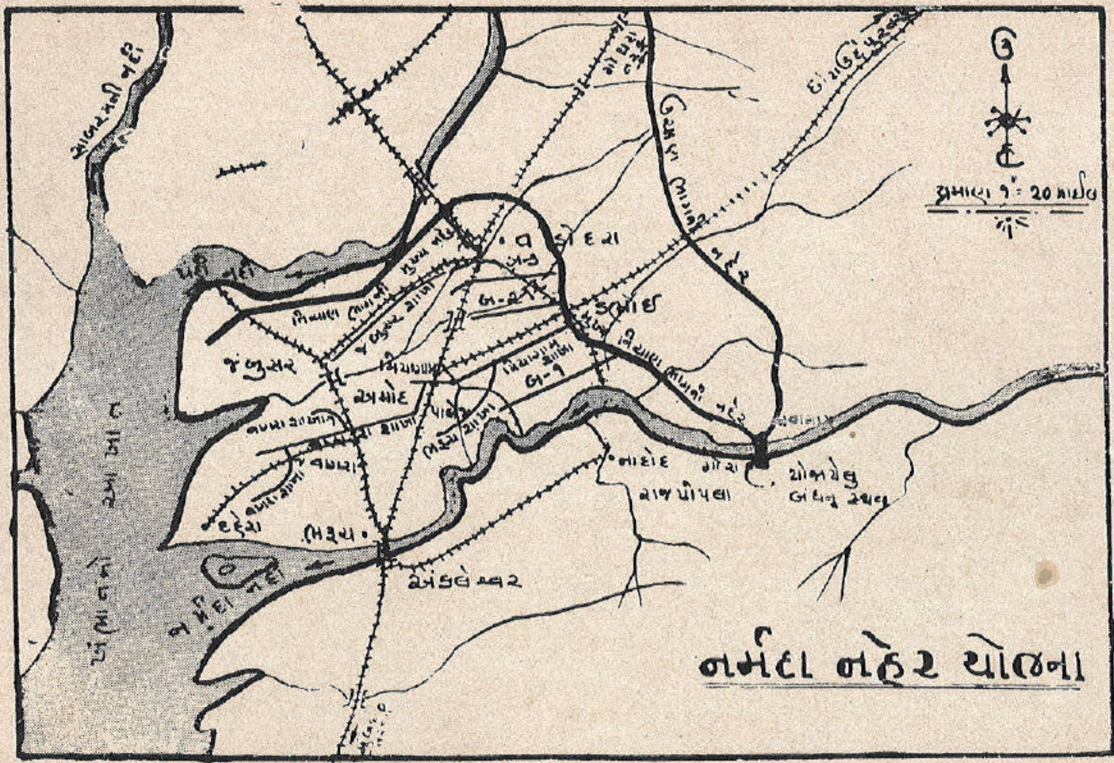

67 Narmada Project on Nile of Gujarat–Dam Construction at Navagam about 50 miles from Baroda. Opening Ceremony done by Pandit Jawaharlal Nehru on 5th April 1961.

૬૭ ગુજરાતને નંદનવન કરનાર નર્મદા યોજના–નવાગામ ખાતે ૨૨૦ ફુટ ઊંચો અને ૪૬૦૦ ફુટ પહોળો બંધ બંધાય છે. વડોદરા અને ભરૂચ જીલ્લાની ૯ લાખ અને ૯૭ હજાર જમીનને પાણી આપશે. નવાગામ ડેમનું ઉદ્દઘાટન ૫-૪-૬૧ના દીને વડાપ્રધાન પંડિત જવાહરલાલ નેહરૂએ કર્યું.

INFORMATION FOR THE TOURISTS :–

Spots of Delight & Picnic ——————→

Accomodation :–Baroda Hotel, Green Hotel, Station Retirlng rooms, Coronation Hotel, Anand Nivas and other Hotels

For other informations contact (1) Chief officer Baroda Municipaliy and (2) Regional Publicity officer at Kothi Kacheri–Baroda.

Cambay Oil fields — 50 miles.
Vadsar Oil fields — 6 miles.
Ankaleshwar & Hajat Oil fields — 40 miles.
Dabhoi — 17 miles.
Chandod — 27 miles.
Padra — 15 miles.
Pavagadh Hills — 35 miles.
Shivarajpur–Micamines — 42 miles.
Chhota–Udaipur — 65 miles.
Mahi Sagar 16 — Miles.

BARODA IN NUTSHELL

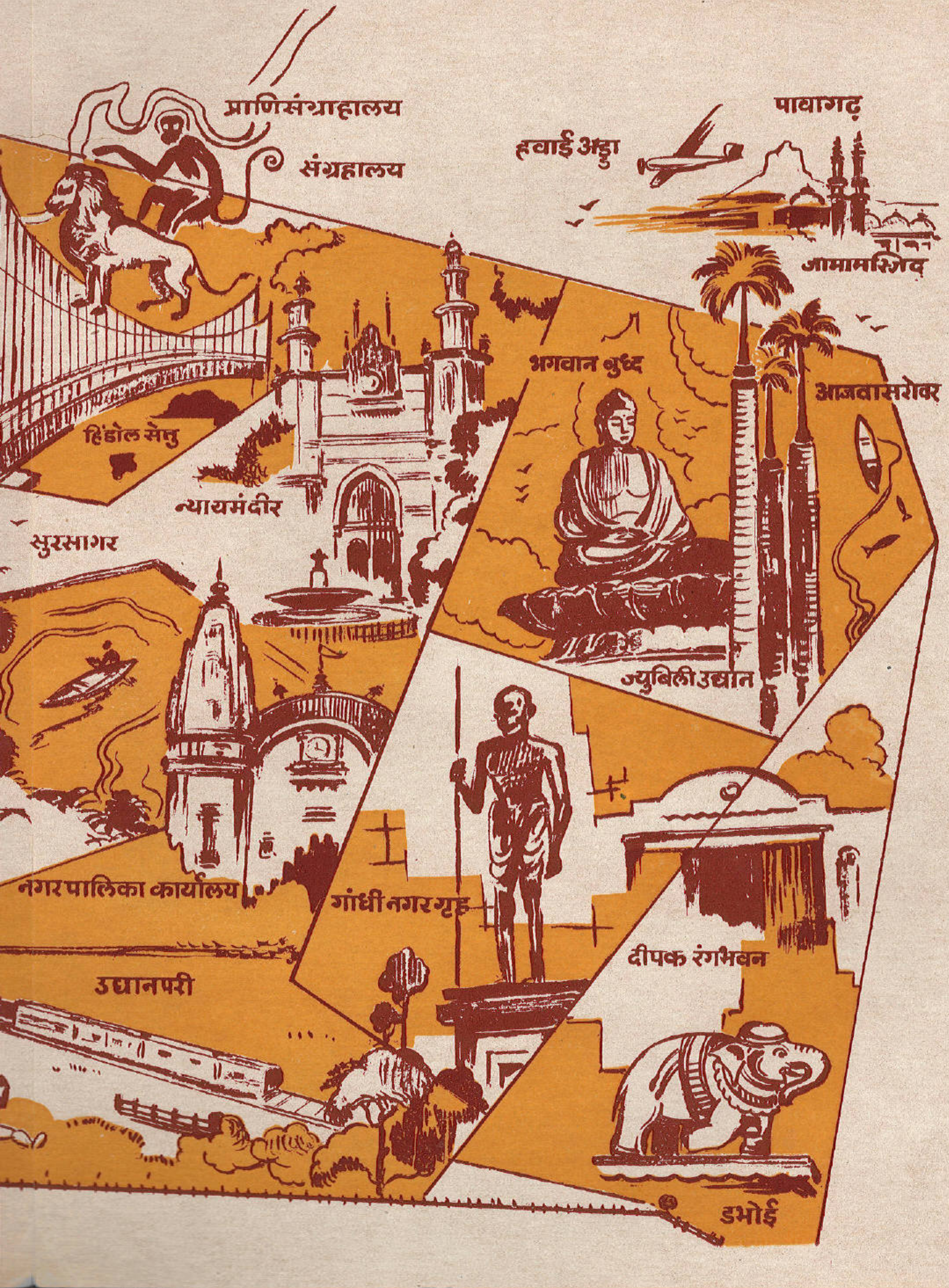

प्राणिसंग्रहालय
संग्रहालय
हवाई अड्डा
पावागढ़
जामामस्जिद
भगवान बुध्द
आजवासरोवर
हिंडोल सेतु
न्यायमंदीर
सुरसागर
ज्युबिली उद्यान
नगर पालिका कार्यालय
गांधी नगर गृह
दीपक रंगभवन
उद्यानपरी
डभोई

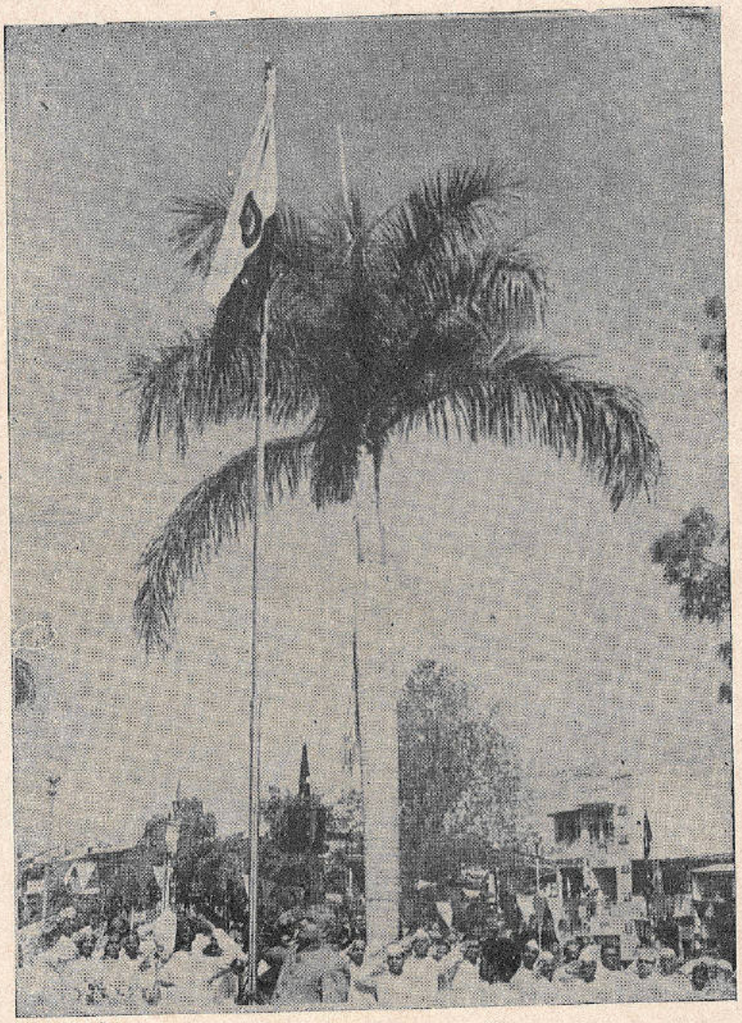

Flag Salutation by Municipality on

May 1st 1960 – Gujarat State Day Celebrations at Khanderao Market

15th State of Bharatmata

સંવત ૨૦૧૬ ના વૈશાખ સુદ ૫ ને રવીવારે ગુજરાત રાજ્યના સ્થાપના દીને

વડોદરા બરો મ્યુનિસિપાલિટિએ ધ્વજ વંદન કર્યું તે દ્રશ્ય.

જય વડોદરા, જય ગુજરાત

જય હિન્દ.